TICA
Thailand International Cooperation Agency

ถาม - ตอบ เรื่อง
“ขุนช้างขุนแผน”
สำหรับนักศึกษาเวียดนาม

Hỏi - Đáp
Truyện “Khun Chang Khun Phaen”
dành cho sinh viên Việt Nam

ถาม-ตอบ เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” สำหรับนักศึกษาเวียดนาม

Hỏi-Đáp Truyện “Khun Chang Khun Phaen” dành cho sinh viên Việt Nam

สุภัค มหาวรากร
นิธิอร พรอำไพสกุล
Nguyen Kieu Yen

ISBN 978-616-296-283-7

ที่ปรึกษา
ผศ.วิพุธ โสภวงศ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ
รศ.ดร.พิสิทธิ์ กอบบุญ
รศ.ผกาศรี เย็นบุตร
ผศ.ดร.เปรม สวนสมุทร
ผศ.ดร.รัตนพล ชื่นค้า
ผศ.ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา
อ.ชนิกานต์ กู้เกียรติ
Nguyen Thi Van Chi
Nguyen Thi Loan Phuc
Nguyen Thi Thu Phuong
Dr. Huynh Van Phuc

ภาพประกอบหนังสือ
จิตรกรรมฝาผนังเรื่องขุนช้างขุนแผน
วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

เสียงภาษาไทย
ปัณพร อักษรภักดี
วีรภัทร สมงาม

เสียงภาษาเวียดนาม
Truong Vy Khang

พิมพ์ที่ สันติศิริการพิมพ์
1316 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 57 แขวงบางบำหรุ
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0-2424-3975 โทรสาร 0-2881-9849

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2566
จำนวน 700 เล่ม

คำนำ

ถาม-ตอบ เรื่อง "ขุนช้างขุนแผน" สำหรับนักศึกษาเวียดนาม (Hỏi-Đáp truyện "Khun Chang Khun Phaen" dành cho sinh viên Việt Nam) เป็นผลผลิตจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาเวียดนาม โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับอาจารย์ชาวเวียดนามเป็นปีที่ 2 โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศภายใต้โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณคดีสำคัญของไทย ที่มีข้อจำกัดด้านเนื้อหาที่มีขนาดยาวมาก ผู้วิจัยจึงสร้างหนังสือเล่มนี้โดยใช้เทคนิคถาม-ตอบ เพื่อเลือกเฉพาะประเด็นที่นักศึกษาเวียดนามสนใจ โดยเน้นกระบวนการคิดค้นคว้าหาคำตอบ กระตุ้นให้ได้ใช้ความรู้ความคิด เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับประสบการณ์ใหม่ในการเรียนวรรณคดีไทย โดยนักศึกษาเวียดนามได้อ่านหนังสือ**วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผน** (Đời sống Thái Lan trong Khun Chang Khun Phaen dành cho sinh viên Việt Nam) ซึ่งกรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดพิมพ์และเผยแพร่ไปก่อนหน้านี้แล้ว นักศึกษาเวียดนามจึงสามารถเชื่อมโยงความรู้จากหนังสือทั้งสองเล่มทำให้เข้าใจวรรณคดีเรื่องนี้ได้ง่ายขึ้น

ผู้วิจัยใช้ภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องขุนช้างขุนแผนประกอบตลอดทั้งเล่ม และมี QR CODE เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวกับคำถามและคำตอบจากเล่ม ซึ่งเป็นข้อมูลจากสื่อต่างๆ ในประเทศไทย เช่น เพลง ละคร สารคดี การ์ตูน ฯลฯ ทำให้นักศึกษาเวียดนามได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินขณะที่อ่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ผลิตและผู้ที่เกี่ยวข้องในสื่อเหล่านี้มา ณ โอกาสนี้ ทำให้นักศึกษาเวียดนามได้เรียนรู้ด้วยตนเองแม้จะไม่ได้อยู่ในประเทศไทย

ขอขอบพระคุณที่ปรึกษา ผศ.วิพุธ โสภวงศ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระที่ชาวต่างชาติจะเข้าใจได้ง่ายขึ้น ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รศ.ดร.พิสิทธิ์ กอบบุญ รศ.ผกาศรี เย็นบุตร ผศ.ดร.เปรม สวนสมุทร ผศ.ดร.รัตนพล ชื่นค้า ผศ.ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา อาจารย์ชนิกานต์ กู้เกียรติ อาจารย์ Nguyen Thi Van Chi อาจารย์ Nguyen Thi Loan Phuc อาจารย์ Nguyen Thi Thu Phuong และ Dr.Huynh Van Phuc

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.พระครูโสภณวีรานุวัตร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จ.สุพรรณบุรี ที่อนุญาตให้ใช้ภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องขุนช้างขุนแผนในงานวิจัยนี้ ผู้สนใจสามารถศึกษาภาพและเรื่องราวเพิ่มเติมเกี่ยวกับขุนช้างขุนแผนได้ที่วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้วรรณคดีเรื่องนี้ อนึ่งคำว่า “วัดป่าเลไลย” ผู้วิจัยจะใช้เช่นนี้เฉพาะในตัวบทขุนช้างขุนแผน

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือเล่มนี้ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือเสียงอ่าน โดยมีการอ่านทำนองเสนาะตั้งแต่คำถามที่ 1-15 หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และผู้ที่สนใจวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ขอบคุณสำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่อำนวยความสะดวกเรื่องการบันทึกเสียงอ่านจนเสร็จสมบูรณ์

ขอบคุณกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมาตลอด 3 ทศวรรษ

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

1 คนเวียดนามรู้จักวรรณคดีไทยเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ไหม 8
Người Việt Nam có biết tác phẩm văn học Thái Lan
“Khun Chang Khun Phaen” không?

2 รู้หรือไม่ว่าขุนช้างขุนแผนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย 12
Bạn có biết rằng truyện “Khun Chang Khun Phaen”
là di sản văn hóa của Thái Lan?

3 จุดเด่นของเรื่องขุนช้างขุนแผนคืออะไร 16
Điểm nổi bật của truyện “Khun Chang Khun Phaen” là gì?

4 นักเรียนไทยต้องเรียนขุนช้างขุนแผนไหม 20
Học sinh Thái Lan có phải học truyện “Khun Chang Khun Phaen” không?

5 รู้ไหมว่าขุนช้างเป็นเพื่อนขุนแผน 24
Bạn có biết Khun Chang là bạn của Khun Phaen không?

6 ใครเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวในขุนช้างขุนแผน 28
Ai là mẹ đơn thân trong truyện “Khun Chang Khun Phaen”?

7 ผู้หญิงในชีวิตของขุนแผนมีใครบ้าง 32
Người phụ nữ trong cuộc đời Khun Phaen có những ai?

8 ขุนแผนมีลูกกี่คน ใครบ้าง 36
Khun Phaen có mấy người con, gồm những ai?

9 ของวิเศษของขุนแผน มีอะไรบ้าง 40
Bảo vật thần kỳ của Khun Phaen có những gì?

10 ทำไมทองประศรีต้องพาพลายแก้วหนีไปอยู่กาญจนบุรี 44
Tại sao Thong PraSi phải dẫn Phlai Kaeo trốn đi Kanchanaburi?

11	ทำไมพลายแก้วต้องการบวช Tại sao Phlai Kaeo cần phải đi tu?	48
12	การรับราชการสำคัญอย่างไร Làm việc nhà nước quan trọng như thế nào?	52
13	วันทองปักม่านเป็นรูปอะไร WanThong thêu hình gì trên tấm rèm?	56
14	การกินหมากสำคัญอย่างไร Việc ăn trầu quan trọng như thế nào?	60
15	ทำไมวันทองไม่เลือกขุนแผน ขุนช้าง หรือพระไวย Tại sao Wan Thong không chọn Khun Phaen, Khun Chang hoặc Phra Way?	64
16	วันทองสองใจจริงหรือไม่ Wan Thong có thật sự hai lòng hay không?	68
17	ผู้ชายไทยที่ดีเป็นอย่างไร Người đàn ông Thái Lan tốt là người như thế nào?	72
18	ผู้หญิงที่ดีเป็นอย่างไร Người phụ nữ tốt là người như thế nào?	76
19	สำนวน “กินน้ำเห็นปลิง” หมายถึงอะไร Thành ngữ “Kin Nam Hen Pling” có nghĩa là gì?	80
20	สำนวน “ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก” หมายถึงอะไร Thành ngữ “Laleng Khanom Buang Duay Pak” có nghĩa là gì	84
21	ทำไมพิมพิลาไลยเปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง Tại sao Phim Philalay đổi tên thành Wan Thong?	88
22	คนไทยชอบปลูกดอกไม้ชนิดใดในบ้าน Người Thái thích trồng hoa gì trong nhà?	92

23	ลักษณะครอบครัวไทยเป็นอย่างไร Đặc điểm gia đình Thái Lan như thế nào?	96
24	คำสอนสำคัญในเรื่องขุนช้างขุนแผนคืออะไร Bài học quan trọng trong truyện “Khun Chang Khun Phaen” là gì?	100
25	วันสงกรานต์ในขุนช้างขุนแผนเป็นอย่างไร Lễ Tết cổ truyền Thái Lan trong truyện “Khun Chang Khun Phaen” như thế nào?	104
26	เทศน์มหาชาติที่วัดป่าเลไลยก์เป็นอย่างไร Lễ Thet Mahachat ở chùa Pa Lelay như thế nào?	108
27	ปัจจุบันวัดป่าเลไลยก์ยังมีเรื่องขุนช้างขุนแผนไหม Ngày nay chùa Pa Lelay vẫn còn truyện “Khun Chang Khun Phaen” không?	112
28	เพลงสองใจเกี่ยวกับขุนช้างขุนแผนอย่างไร Bài hát “Song Chai” liên quan đến truyện“Khun Chang Khun Phaen” như thế nào?	116
29	“วรรณคดีขึ้นชื่อ” หมายถึงขุนช้างขุนแผนใช่หรือไม่ “Tác phẩm văn học nổi tiếng” ý nói đến truyện “Khun Chang Khun Phaen” phải không?	120
30	ทำไมจึงนำขุนช้างขุนแผนมาสร้างใหม่หลายครั้ง Tại sao “Khun Chang Khun Phaen” lại được chuyển thể nhiều lần?	124

วิถีชีวิตไทย ในขุนช้างขุน

สำหรับผู้เรียนชาวเวี

Đời sống Thái Lan trong Khun Chang Khun Phaen dành cho sinh viên Việt Nam

Nguyen Kieu Yen
สุภัค มหาวรากร

วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผน สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

1

“จะกล่าวถึงเรื่องขุนแผนขุนช้าง ทั้งนวลนางวันทองผ่องศรี
ศักราชร้อยสี่สิบเจ็ดปี พ่อแม่เขาเหล่านี้คนครั้งนั้น
เป็นข้าขอบขัณฑสีมา สมเด็จพระพันวษานราสรรค์
จะว่าเนื่องตามเรื่องนิยายพลัน ท่านผู้ฟังทั้งนั้นจงเข้าใจ”

Q

คนเวียดนามรู้จักวรรณคดีไทย เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ไหม

Người Việt Nam có biết tác phẩm văn học Thái Lan “Khun Chang Khun Phaen” không?

อ่านเล่มนี้ก่อนนะคะ

A

นักศึกษาเวียดนามที่เรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของเวียดนาม รู้ว่าขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณคดีเรื่องสำคัญของไทยที่แสดงวิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมไทย ต่อมากรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดพิมพ์หนังสือซึ่งมีเสียงอ่านประกอบ เรื่อง *“วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผน”* สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม (Đời sống Thái Lan trong Khun Chang Khun Phaen dành cho sinh viên Việt Nam) ซึ่งเป็นปริญญานิพนธ์ของนิสิตในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงทำให้นักศึกษาเวียดนามรู้จักวรรณคดีเรื่องนี้มากขึ้น

คนเวียดนามส่วนใหญ่ที่ไม่ได้เรียนภาษาไทย รู้จักวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน จากการชมภาพยนตร์เรื่องขุนแผน ฟ้าฟื้น ซึ่งออกอากาศเมื่อ พ.ศ. 2562 และใน พ.ศ. 2564 มีละครโทรทัศน์เรื่องวันทอง ซึ่งมีเพลงประกอบละคร ชื่อเพลงสองใจ ทำให้คนเวียดนามรู้จักวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนแพร่หลายยิ่งขึ้น

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ : Cục Hợp tác Quốc tế
กระทรวงการต่างประเทศ : Bộ Ngoại giao
ปริญญานิพนธ์ : luận văn
บัณฑิตศึกษา : cao học
ออกอากาศ : trình chiếu, phát sóng
เพลงประกอบละคร : nhạc phim
แพร่หลาย : lan rộng, phổ biến

2

“ครั้นว่าไหว้ครูแล้วจับบท ให้ปรากฏเรื่องราวมาแต่ก่อน
ครั้งสมเด็จพระพันวษานราการ ครองนครกรุงศรีอยุธยา
เกษมสุขแสนสนุกดังเมืองสวรรค์ พระเดชนั้นแผ่ไปในทิศา
เป็นปิ่นภพลบโลกโลกา ครอบครองไพร่ฟ้าประชากร”

ขุนช้างถวายตัว

Q

รู้หรือไม่ว่าขุนช้างขุนแผน
เป็นมรดกภูมิปัญญา
ทางวัฒนธรรมของไทย

Bạn có biết rằng truyện
“Khun Chang Khun Phaen”
là di sản văn hóa của Thái Lan?

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมคืออะไร

A

ขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณคดีที่มีที่มาจากนิทานพื้นบ้าน กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เมื่อ พ.ศ. 2553 ในสาขาวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ประเภทนิทานพื้นบ้าน สันนิษฐานว่าขุนช้างขุนแผนเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมามีการนำมาแต่งเพิ่มเติมให้สนุก เรื่องจึงยาวมากขึ้น ทั้งยังนำมาขับร้องเป็นทำนองเรียกว่า *"เสภา"* ซึ่งมีกรับเป็นเครื่องประกอบจังหวะ จึงรู้จักกันแพร่หลาย

นิทานพื้นบ้าน : truyện dân gian

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม : Cục Xúc tiến Văn hóa (trực thuộc Bộ Văn hóa)

ขึ้นบัญชี : được ghi tên, ghi danh, được công nhận

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม : di sản văn hóa

สันนิษฐาน : giả định

เสภา : thể thơ trường ca, dùng ngâm theo nhịp điệu của nhạc dân tộc Thái Lan

กรับ : bộ gõ nhịp, một loại nhạc cụ của Thái Lan, được làm bằng 2 thanh gỗ

เครื่องประกอบจังหวะ : dụng cụ gõ nhịp

ขุนช้าง

พิมพิลาไลย

3

ขุนแผน

“โอ้ว่ากรรมทำไว้ไฉนหนอ　　มาเกิดก่อวิปริตผิดไปได้
จะมีมิตรก็ให้เชือนผิดเพื่อนไป　　หย่อนให้กลับเหิมข่มเหงทำ
แสนแค้นเคืองใจไอ้ขุนช้าง　　ใจกระด้างกระเดื่องคิดให้ผิดส่ำ
มันชิงวันทองไปอ้ายใจดำ　　แต่สักคำมิได้ว่าให้เคืองใจ”

Q

จุดเด่นของเรื่องขุนช้างขุนแผนคืออะไร

Điểm nổi bật của truyện “Khun Chang Khun Phaen” là gì?

ทำไมต้องมีวรรณคดีสโมสร

A

เสภาเรื่อง *“ขุนช้างขุนแผน”* ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ว่าเป็นยอดของกลอนประเภทเสภา จึงมีลักษณะเด่นด้านความไพเราะงดงามของภาษา และตัวละครที่มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ความรู้สึกสมจริง เนื้อเรื่องเป็นรักสามเส้าระหว่างขุนแผน ขุนช้าง และวันทอง ซึ่งเป็นครอบครัวขุนนางในจังหวัดสุพรรณบุรี ชื่อและบทบาทของตัวละครนำมาใช้เปรียบจนถึงปัจจุบัน เช่น *“ขุนแผน”* เปรียบกับผู้ชายเจ้าชู้ เป็นนักรัก *“ขุนช้าง”* ใช้ล้อเลียนชายที่มีศีรษะล้าน และ *“วันทอง”* ใช้เรียกผู้หญิงหลายใจ

ยกย่อง : khen, ca ngợi

วรรณคดีสโมสร : Hội Văn học

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : Vua Rama 6, vương triều Chakri, Thái Lan

กลอน : thơ

สมจริง : chân thật

รักสามเส้า : tình tay ba

ขุนนาง : quan, quan lại

นักรัก : người đa tình, trăng hoa

ล้อเลียน : chế giễu

ศีรษะล้าน : đầu hói

4

“เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น แม่ก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญาณ์ โอ้เปล่าตาต่างสะอื้นยืนตะลึง”

กำเนิดพลายงาม

Q

นักเรียนไทยต้องเรียนขุนช้างขุนแผนไหม

Học sinh Thái Lan có phải học truyện "Khun Chang Khun Phaen" không?

แบบเรียนภาษาไทยเล่มแรกคือเรื่องอะไร

นักเรียนไทยทุกคนต้องเรียนขุนช้างขุนแผน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนตอน "กำเนิดพลายงาม" และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนตอน "ขุนช้างถวายฎีกา"

ตอน "กำเนิดพลายงาม" เริ่มตั้งแต่วันทองคลอดพลายงาม เมื่อพลายงามโตขึ้น ขุนช้างมั่นใจว่าเป็นลูกขุนแผนจึงพาพลายงามไปฆ่าแต่โหงพรายช่วยเอาไว้ ต่อมาวันทองจึงส่งพลายงามไปอยู่ที่เมืองกาญจนบุรี พลายงามได้พบย่าคือทองประศรี ซึ่งจัดพิธีทำขวัญพลายงามแล้วพาไปพบขุนแผน ทองประศรีเลี้ยงดูพลายงามและทำพิธีโกนจุกให้ ขุนแผนพาพลายงามไปฝากจมื่นศรี เพื่อให้พาพลายงามถวายตัวกับสมเด็จพระพันวษา

ตอน "ขุนช้างถวายฎีกา" กล่าวถึงพระไวยคิดถึงแม่คือวันทองจึงคิดจะรับมาอยู่ด้วยกัน พระไวยไปหาวันทองที่เรือนขุนช้างแล้วพาวันทองมาอยู่กับตน พระไวยส่งคนไปบอกขุนช้างว่าวันทองมาอยู่กับตน ขุนช้างโกรธมากจึงถวายฎีกา สมเด็จพระพันวษาทรงชำระความเรื่องวันทองและให้วันทองเลือกว่าจะอยู่กับใครระหว่างขุนช้าง ขุนแผน และพระไวย วันทองทูลเป็นกลางโดยไม่เลือกใคร สมเด็จพระพันวษากริ้วมาก เพราะคิดว่าวันทองหลายใจจึงสั่งให้ประหารชีวิตวันทอง

กระทรวงศึกษาธิการ : Bộ Giáo dục

ประถมศึกษา : cấp tiểu học

กำเนิดพลายงาม : sự ra đời của Plai Ngam

มัธยมศึกษา : cấp trung học

ขุนช้างถวายฎีกา : Khun Chang dâng sớ kêu oan lên vua

โหงพราย : ngải, ma (một loại ngải được Khun Phaen nuôi để phục tùng mong muốn của chủ nhân)

พิธีทำขวัญ : nghi lễ gọi vía (thường tổ chức gọi vía khi có trẻ chào đời, xuất gia, kết hôn, khi trong nhà có người gặp tai nạn, ốm đau bệnh tật ... để gọi hồn vía trở về với thể xác, cầu cho khoẻ mạnh, chóng lớn, tránh được ốm đau, tai qua nạn khỏi)

พิธีโกนจุก : nghi lễ cắt tóc cho trẻ em (trẻ em Thái Lan thường để chỏm tóc giữa đầu hoặc hai chỏm tóc hai bên vì tin rằng giúp trẻ không bị đau ốm. Khi đủ 5,7,9 hoặc 11 tuổi sẽ làm nghi lễ cắt chỏm tóc này)

ชำระความ : phân xử

ทูล : bẩm, tâu (dùng với quan, vua chúa)

5

“เอ็งจงรีบไปอย่าได้ช้า ไปหา บอกท่าน ขุนช้างนั่น
ว่ากู เชิญให้ ไปด้วยกัน วานท่าน มาเป็น เพื่อนบ่าวกู”

พลายแก้วแต่งงานกับพิมพิลาไลย

Q

รู้ไหมว่าขุนช้างเป็นเพื่อนขุนแผน

Bạn có biết Khun Chang là bạn của Khun Phaen không ?

การเจิมหน้าผากคู่บ่าวสาวหมายถึงอะไร

A

ขุนช้างกับพลายแก้ว (ขุนแผน) และพิมพิลาไลยเป็นเพื่อนสมัยเด็ก เมื่อพลายแก้วจะแต่งงานกับพิมพิลาไลยจึงเชิญขุนช้างมาเป็นเพื่อนเจ้าบ่าว ขุนช้างจำใจทั้งที่เสียใจและเสียดายพิมพิลาไลยมาก แต่ตั้งใจว่าจะต้องหาทางทำให้พิมพิลาไลยเป็นภรรยาของตน ขุนช้างหาโอกาสกำจัดขุนแผนหลายครั้ง เช่น ทูลพระพันวษาว่าพลายแก้วมีฝีมือเมื่ออยุธยาเกิดศึกกับเชียงใหม่ เพื่อให้พลายแก้วต้องไปรบ ทำอุบายบอกวันทองและศรีประจันว่าพลายแก้วตายในสงคราม แต่งเรื่องทูลพระพันวษาว่าขุนแผนปีนกำแพงวังหนีไปเพราะคิดถึงลาวทอง

พิมพิลาไลย : PhimPhiLaLay (WanThong), bạn của Khun Chang và Khun Phaen từ thuở nhỏ

เจ้าบ่าว : chú rể

จำใจ : miễn cưỡng, gắng gượng

กำจัด : loại bỏ, tiêu diệt

ฝีมือ : có tay nghề, kỹ năng cao trong một lĩnh vực nào đó

ศึก : trận đánh, chiến tranh

รบ : đánh, chiến đấu

อุบาย : âm mưu

แต่งเรื่อง : dựng chuyện

กำแพงวัง : bức tường thành

นางเทพทอง

นางทองประศรี

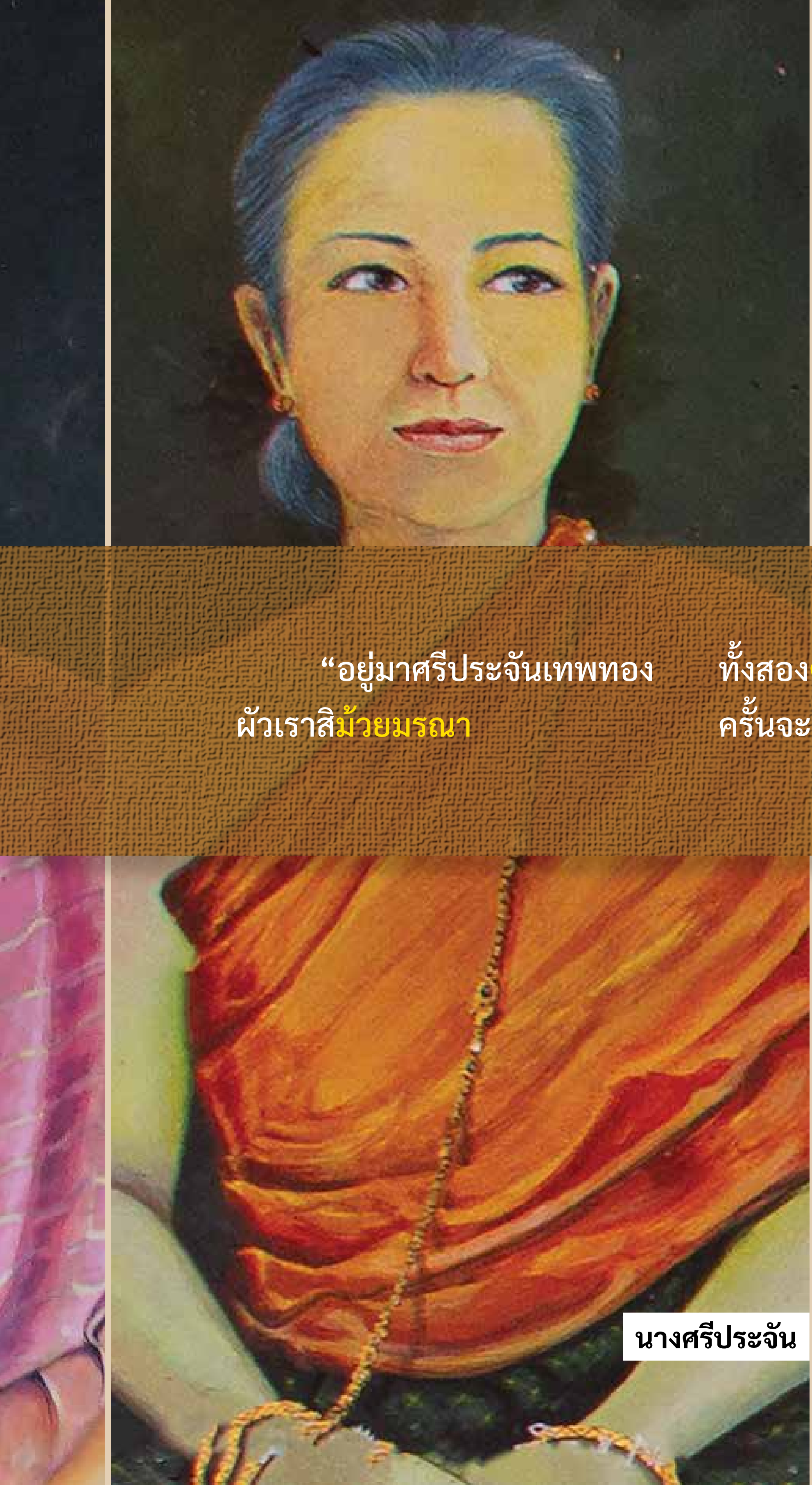

6

"อยู่มาศรีประจันเทพทอง ทั้งสองตรองตรึกแล้วปรึกษา
ผัวเราสิม้วยมรณา ครั้นจะนิ่งไว้ช้าก็ไม่ดี"

นางศรีประจัน

Q

ใครเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวในขุนช้างขุนแผน

Ai là mẹ đơn thân trong truyện “Khun Chang Khun Phaen” ?

แม่เลี้ยงเดี่ยว 3 คนนี้เลี้ยงลูกอย่างไร

A

แม่เลี้ยงเดี่ยว หมายถึง แม่ที่เลี้ยงลูกคนเดียวโดยไม่มีสามีช่วยเหลือ อาจเป็นเพราะสามีเสียชีวิตหรือไม่ได้อยู่กับสามี ในเรื่องมีแม่เลี้ยงเดี่ยวเพราะสามีเสียชีวิต ได้แก่

1. นางทองประศรี แม่พลายแก้ว (ขุนแผน) สามีคือขุนไกรพลพ่ายซึ่งเป็นทหาร ขณะที่สมเด็จพระพันวษาเสด็จมาจับควายป่าที่สุพรรณบุรี ฝูงควายป่าแตกตื่น ขุนไกรจึงถูกประหารชีวิต

2. นางเทพทอง แม่ขุนช้าง สามีคือขุนศรีวิชัย เมื่อโจรปล้นบ้านขุนศรีวิชัยคุมคนต่อสู้กับโจรจนถูกฆ่า

3. นางศรีประจัน แม่ของพิมพิลาไลย สามีคือพันศรโยธาซึ่งเสียชีวิตเพราะเป็นไข้ป่าจากการเดินทางไปค้าขาย

แม่เลี้ยงเดี่ยว : mẹ đơn thân

สมเด็จพระพันวษา : Somdet Phra Phanwasa, một vị Vua ở triều đại Ayutthaya

เสด็จ : đi (từ hoàng gia)

แตกตื่น : chạy tán loạn, nhốn nháo

ปล้น : cướp

ต่อสู้ : đánh, chiến đấu

ไข้ป่า : sốt rét rừng

ตรองตรึก : cân nhắc, xem xét

ปรึกษา : tư vấn, xin ý kiến ai đó

ม้วยมรณา : chết

พิมพิลาไลย (วันทอง)

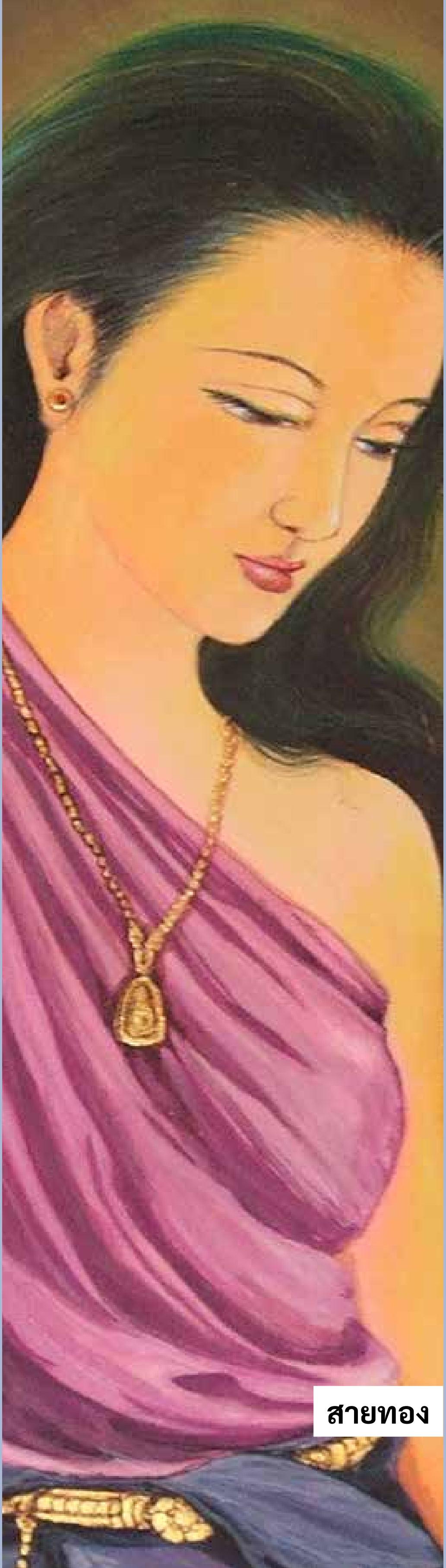

สายทอง

ลาวทอง

7

“ศรีประจันได้ฟังก็ชอบใจ ตอบว่าอ่อนึกได้แล้วที่ว่า
เราก็คิดรำคาญมานานช้า ด้วยลูกข้าคนเดียวดังดวงใจ
จะตกแต่งให้ปันเสียทันตา ตัวเราก็ชรามักเจ็บไข้
อายุคนนี้จะนานสักปานใด มีหาไม่จะทำแต่ตามมี”

บัวคลี่

แก้วกิริยา

Q

ผู้หญิงในชีวิตของขุนแผนมีใครบ้าง

Người phụ nữ trong cuộc đời Khun Phaen có những ai?

แก้วกิริยาเป็นใคร

A

ผู้หญิงในชีวิตของขุนแผนมี 5 คน ได้แก่

1. พิมพิลาไลย ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง เป็นผู้หญิงคนแรกที่ขุนแผนรักและได้แต่งงานกันตามประเพณี

2. สายทอง เป็นพี่เลี้ยงของพิมพิลาไลย แอบรักพลายแก้ว เป็นแม่สื่อให้พลายแก้วกับพิมพิลาไลยสมหวังในความรัก

3. ลาวทอง เป็นลูกสาวของแสนคำแมนนายบ้านจอมทอง กับนางศรีเงินยวง ทั้งสองยกลาวทองให้ขุนแผนเพื่อตอบแทนบุญคุณเมื่อครั้งขุนแผนเดินทางผ่านหมู่บ้านจอมทอง

4. บัวคลี่ เป็นลูกสาวของหมื่นหาญหัวหน้าโจรกับนางสีจันทร์ หมื่นหาญยกบัวคลี่ให้ขุนแผนเพื่อตอบแทนบุญคุณที่ช่วยชีวิตจากวัวกระทิงขวิด

5. แก้วกิริยา เป็นลูกสาวของพระยาสุโขทัยกับนางเพ็ญจันทร์ ซึ่งนำมาขายเป็นทาสให้ขุนช้างเพื่อใช้หนี้ เมื่อขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างเพื่อพาวันทองหนี ขุนแผนเข้าใจผิด ไปเข้าห้องแก้วกิริยาจึงเกี้ยวแก้วกิริยาเป็นภรรยา

พี่เลี้ยง : người hầu, người trông trẻ
แม่สื่อ : bà mối
แสนคำแมนนายบ้านจอมทอง : Sen - Kham - Men, trưởng làng Jom - Thong
ตอบแทนบุญคุณ : đền đáp công ơn
หมื่นหาญหัวหน้าโจร : Mun - Han, thủ lĩnh băng cướp
วัวกระทิง : bò rừng
ขวิด : húc (bò húc)
พระยาสุโขทัย : hầu tước, một chức quan của Thái Lan
ทาส : nô lệ
เกี้ยว : tán tỉnh

พลายงาม

พลายชุมพล

8

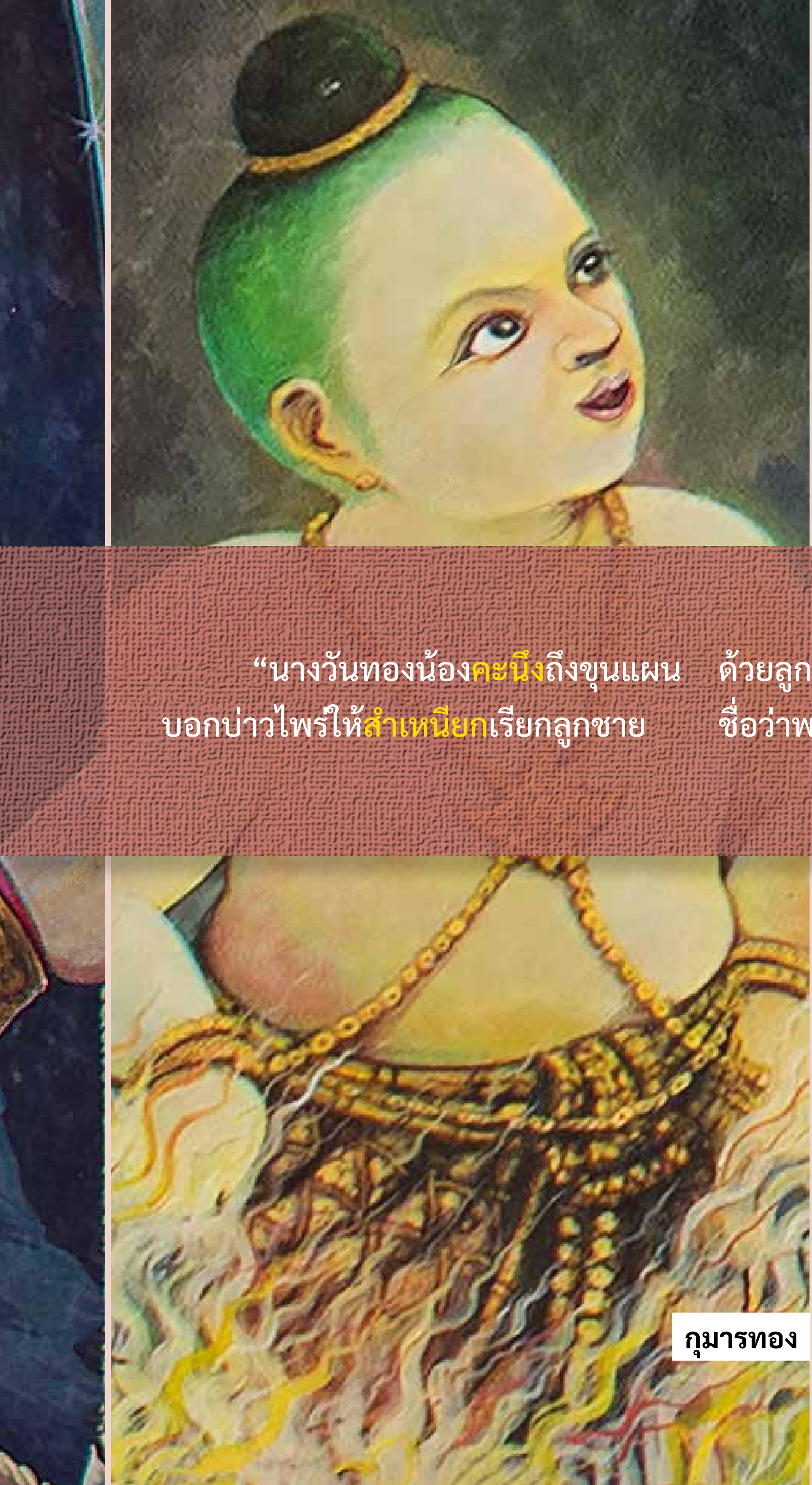

กุมารทอง

“นางวันทองน้องคะนึงถึงขุนแผน ด้วยลูกแม้นเหมือนเหลือเป็นเชื้อสาย
บอกบ่าวไพร่ให้สำเหนียกเรียกลูกชาย ชื่อว่าพลายงามน้อยแก้วกลอยใจ”

Q

ขุนแผนมีลูกกี่คน ใครบ้าง

Khun Phaen có mấy người con, gồm những ai?

งานแต่งงานของพระไวยเป็นอย่างไร

ขุนแผนมีลูก 3 คน ได้แก่

1. พลายงาม หรือจมื่นไวยวรนาถ หรือพระไวย เป็นลูกของขุนแผนกับวันทอง พลายงามเกิดตอนที่ขุนแผนติดคุก พลายงามอาสาไปทำศึกกับเชียงใหม่และชนะศึกจึงได้เป็นจมื่นไวยวรนาถ พลายงามมีภรรยา 2 คนคือศรีมาลาซึ่งพลายงามหลงรักตั้งแต่แรกพบ กับสร้อยฟ้าซึ่งพระพันวษายกให้เพราะรบชนะ

2. พลายชุมพล เป็นลูกของขุนแผนกับแก้วกิริยา พลายชุมพลเกิดตอนที่ขุนแผนกำลังเตรียมทัพจะไปทำศึกที่เชียงใหม่ครั้งที่ 2 พลายชุมพลอยู่กับทองประศรีจึงได้อยู่ด้วยกันกับพลายงาม ได้บวชเป็นเณร พลายชุมพลช่วยขุนแผนปราบเถรขวาด ท้ายเรื่องได้เป็นหลวงนายฤทธิ์

3. กุมารทอง เป็นลูกของขุนแผนกับบัวคลี่ เป็นวิญญาณที่คอยติดตามและช่วยเหลือขุนแผน เช่น ห้ามขุนแผนที่คิดจะฆ่าขุนช้าง เป็นเพื่อนพลายชุมพลเดินป่าขณะหนีไปเมืองกาญจนบุรี

ติดคุก : đi tù

อาสา : tình nguyện

บวช : tu

เณร : chú tiểu

ปราบ : tiêu diệt

เถรขวาด : là người tinh thông về ma thuật, bùa phép, có năng lực hóa thân thành chim, cá sấu....

กุมารทอง : thiên linh cái

วิญญาณ : linh hồn

คะนึง : nghĩ đến, cân nhắc đến

สำเหนียก : ghi nhớ

9

"จะตีดาบซื้อม้าหากุมาร ให้เชี่ยวชาญวิชาได้ฝ่าศึก
ถ้าสามสิ่งนี้ได้สมอารมณ์นึก จะอีกกระทึกมาอย่างไรก็ไม่กลัว"

ตีดาบฟ้าฟื้น หาม้าสีหมอก

Q

ของวิเศษของขุนแผน มีอะไรบ้าง

Bảo vật thần kỳ của Khun Phaen có những gì?

ขุนแผนตามหาของวิเศษอย่างไร

A

ขุนแผนมีของวิเศษ 3 อย่าง โดยเชื่อว่าจะทำให้ตนเป็นนักรบที่เก่งกล้า ของวิเศษนี้ช่วยให้ขุนแผนทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ ได้แก่

1. ดาบฟ้าฟื้น เป็นดาบที่หลอมรวมจากโลหะต่างๆ ดาบคมกริบ เมื่อสร้างเสร็จเกิดฟ้าผ่าใกล้ๆ ขุนแผนจึงตั้งชื่อว่า *"ฟ้าฟื้น"* ต่อมาขุนแผนมอบให้พลายงามไว้ใช้สู้ศัตรู

2. ม้าสีหมอก เป็นม้าที่มีลักษณะดี ขุนแผนซื้อไว้ตั้งแต่ยังเป็นลูกม้า ขุนแผนเลี้ยงดูด้วยความรักความเอาใจใส่ ม้าสีหมอกจงรักภักดีต่อขุนแผน เป็นพาหนะที่พาขุนแผนกับวันทองหนีไปอยู่ในป่าหลายเดือน

3. กุมารทอง เป็นวิญญาณซึ่งเป็นลูกของขุนแผนกับบัวคลี่ คอยติดตามขุนแผนข้างกายโดยไม่มีใครเห็น เพื่อช่วยเหลือขุนแผน

ของวิเศษ : bảo vật thần kỳ
นักรบ : chiến binh
ดาบฟ้าฟื้น : kiếm thần của Khun Phaen
หลอม : luyện, rèn
โลหะ : kim loại
คมกริบ : sắc bén
ฟ้าผ่า : sấm sét
ศัตรู : kẻ thù
ม้าสีหมอก : ngựa thần của Khun Phaen
จงรักภักดี : trung thành

10

“แม่ลูกไปถึงบ้านกาญจน์บุรี ทองประศรีบอกลูกว่าพ่อเอ๋ย
ในเมืองนี้มีคนที่คุ้นเคย แล้วเดินเลยไต่ถามเนื้อความไป”

ขุนไกรต้อนกระบือ

Q

ทำไมทองประศรีต้องพาพลายแก้ว หนีไปอยู่กาญจนบุรี

Tại sao Thong PraSi phải dẫn Phlai Kaeo trốn đi Kanchanaburi?

บ้านเกิดของขุนไกรอยู่ที่ไหน

สมเด็จพระพันวษาให้ประหารชีวิตขุนไกรเพราะทำฝูงกระบือแตก หลวงฤทธานนต์จึงมีหนังสือถึงทองประศรีให้ริบลูกเมียและทรัพย์สิน คืนนั้นตำรวจเข้ามาล้อมบ้านทองประศรี นางจึงพาพลายแก้วหนีไปอยู่ที่กาญจนบุรี เพราะขุนไกรเคยบอกว่ามีญาติอยู่ที่ดอนเขาชนไก่ และมีเพื่อนอยู่ที่นั่น ทองประศรีอาศัยอยู่ที่กาญจนบุรีหลายปี โดยมีเพื่อนของขุนไกรช่วยเหลือ ทองประศรีค้าขายจนมีทรัพย์สินมากมายและมีคนนับหน้าถือตา

ประหารชีวิต : tử hình

ฝูงกระบือ : bầy trâu

หนังสือ : công văn, thư

ริบ : tịch thu

ทรัพย์สิน : tài sản

ล้อม : bao vây

หนี : trốn

กาญจนบุรี : tỉnh Kanchanaburi, ở miền Tây của Thái Lan

นับหน้าถือตา : kính nể

11

"อยากจะเป็นทหารชาญชัย ให้เหมือนพ่อขุนไกรที่เป็นผี
จึงอ้อนวอนมารดาได้ปรานี ลูกนี้จะใคร่รู้วิชาการ
พระสงฆ์องค์ใดวิชาดี แม่จงพาลูกนี้ไปฝากท่าน
ให้เป็นอุปัชฌาย์อาจารย์ อธิษฐานบวชลูกเป็นเณรไว้"

พลายแก้วบวชเณร

Q

ทำไมพลายแก้วต้องการบวช

Tại sao Phlai Kaeo cần phải đi tu?

รู้ไหมว่าที่ไทยมีบวชเณรภาคฤดูร้อน

เมื่อพลายแก้วอายุ 15 ปี ได้ขอให้ทองประศรีพาไปบวชเป็นเณร เพราะต้องการเป็นทหารเหมือนพ่อคือขุนไกร การจะเป็นทหาร ต้องมีวิชาความรู้ จึงต้องบวชเรียนที่วัด โดยมีพระสงฆ์เป็น ผู้อบรมสั่งสอนทั้งวิชาทางโลกและทางธรรม ทองประศรีพา พลายแก้วไปบวชเป็นเณรที่วัดส้มใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี เณรแก้วฉลาดและขยันเรียนวิชาอาคมต่างๆ บวชได้ไม่ถึงหนึ่งปี ก็หมดความรู้ของอาจารย์ จึงขอลาอาจารย์มาเรียนเพิ่มเติมที่ สุพรรณบุรี

วิชาความรู้ : kiến thức

บวชเรียน : tu để học tập những kiến thức về thế giới xung quanh và giáo lý nhà Phật

พระสงฆ์ : nhà sư

อบรมสั่งสอน : dạy dỗ

วิชาทางโลก : kiến thức, học thuật

ทางธรรม : giáo lý

วิชาอาคม : thần chú, phép thần thông

ชาญชัย : người tài giỏi, chiến thắng bằng năng lực của mình

อ้อนวอน : năn nỉ, van xin

อุปัชฌาย์ : vị sư chủ trì lễ thụ giới

12

“อันวิชาย่าสอนลูกอ่อนแล้ว เห็นคล่องแคล่วการศึกพอฝึกฝน
ถ้ากระไรได้ช่องเห็นชอบกล ช่วยผ่อนปรนโปรดถวายเจ้าพลายงาม”

พลายงามอาสาไปทัพ

Q

การรับราชการสำคัญอย่างไร

Làm việc nhà nước quan trọng như thế nào?

พระมหากษัตริย์สำคัญอย่างไรในสังคมไทย

A

การรับราชการคือการได้รับใช้พระมหากษัตริย์ ได้ใช้ความรู้เพื่อทำงานให้บ้านเมือง มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน ผู้ที่จะรับราชการได้ต้องมีความรู้ความสามารถ และมาจากครอบครัวที่เป็นข้าราชการ ดังที่จมื่นศรีบอกพลายงามว่าครอบครัวของพลายงามนั้นเป็นมหาดเล็กตั้งแต่รุ่นปู่คือขุนไกร รุ่นพ่อคือขุนแผน และพลายงามซึ่งเป็นรุ่นหลาน *“มหาดเล็กสามต่อพ่อลูกหลาน”*

รับราชการ : làm việc nhà nước
รับใช้ : phục vụ
ความมั่นคง : sự ổn định
ข้าราชการ : công chức
มหาดเล็ก : thị vệ

13

“ม่านนี้ฝีมือวันทองทำ จำได้ไม่ผิดนัยน์ตาพี่
เส้นไหมแม้นเขียนแนบเนียนดี สิ้นฝีมือแล้วแต่นางเดียว”

ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง

Q

วันทองปักม่านเป็นรูปอะไร

WanThong thêu hình gì trên tấm rèm?

ในพิพิธภัณฑ์ศิลป์แผ่นดินมีฉากปักจากวรรณคดีเรื่องอะไร

A

วันทองเรียนปักม่านตั้งแต่อายุ 5 ขวบจึงมีฝีมือในการปักม่าน ปักได้สวยและละเอียด เมื่อขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง ขุนแผนเห็นฉากปักสวยงาม ฝีมือในการปักม่านนั้นดีเลิศ ซึ่งขุนแผนจำได้ว่าเป็นฝีมือของวันทอง ม่านที่วันทองปักมี 3 ชั้น ชั้นที่ 1 ทำเป็นรูปป่าหิมพานต์ มีต้นไม้และสัตว์หลายชนิด เขาพระสุเมรุ เขาไกรลาส สระอโนดาต ชั้นที่ 2 ปักเป็นวรรณคดีเรื่องพระลอ ชั้นที่ 3 ปักเป็นวรรณคดีเรื่องคาวี

ปัก : thêu

ม่าน : rèm, màn

ละเอียด : tỉ mỉ

ฉาก : màn chắn

ป่าหิมพานต์ : rừng Himmapan là rừng trong truyền thuyết Thái Lan, là ranh giới của thế giới của con người và thế giới thiên đường của Phật, là nơi ở của các vị thần, linh thú huyền thoại

เขาพระสุเมรุ : núi Phrasumen, theo truyền thuyết Phật Giáo Thái Lan, đây là ngọn núi linh thiêng, được xem như là trung tâm của tất cả các vũ trụ, là nơi cư ngụ của Thần Indra

เขาไกรลาส : núi Kraylat là tên một đỉnh núi ở vùng đất Himmapan, nơi Thần Shiva ngự trị (theo thần thoại Hindu)

สระอโนดาต : hồ Anodat, một trong bảy hồ nước nằm trong khu rừng Himmapan

วรรณคดีเรื่องพระลอ : truyện thơ Phra Lo của Thái Lan

วรรณคดีเรื่องคาวี : truyện Kha Wi của Thái Lan

14

“ท่านยายศรีประจันก็รับไหว้ แล้วบอกให้กินหมากขมีขมัน
กินหมากแล้วถามเนื้อความพลัน แดดนายร้อนครันไปไหนมา”

พลายแก้วกับพิมพิลาไลยที่ไร่ฝ้าย

Q

การกินหมากสำคัญอย่างไร

Việc ăn trầu quan trọng như thế nào?

ทำไมคนไทยสมัยก่อนกินหมาก

A

หมากมีความสำคัญในวัฒนธรรมไทย เพราะแสดงถึงมิตรไมตรีการให้เกียรติและความรัก เมื่อขุนช้างหลงรักพิมพิลาไลยจึงไปหาศรีประจันที่บ้าน ศรีประจันเชิญขุนช้างขึ้นเรือนและยกหมากมาต้อนรับ ซึ่งแสดงถึงมิตรไมตรีและการให้เกียรติขุนช้าง การกินหมากยังแสดงถึงความรักของขุนแผนต่อพิมพิลาไลย ดังที่ว่า *"พี่เคี้ยวหมากเจ้าอยากพี่ยังคาย"* คือขุนแผนรักพิมพิลาไลยมากจึงคายชานหมากที่รสชาติดีให้พิมพิลาไลยชิม

หมาก : trầu cau

มิตรไมตรี : sự thân thiện

การให้เกียรติ : coi trọng

เคี้ยวหมาก : nhai cau (nhai trầu cau)

คาย : nhả ra

ชานหมาก : bã trầu

รับไหว้ : chắp tay chào đáp trả lại khi có người chắp tay chào mình

ขมีขมัน : nhiệt tình, siêng năng

พลัน : ngay lập tức

ครัน : lắm, thật (ร้อนครัน : nóng lắm, nóng thật)

15

"จะว่ารักขุนช้างกระไรได้ ที่จริงใจมิได้รักแต่สักหนิด
รักพ่อลูกห่วงดังดวงชีวิต แม้นทูลผิดจะพิโรธไม่โปรดปราน
อย่าเลยจะทูลเป็นกลางไว้ ตามพระทัยท้าวจะแยกให้แตกฉาน
คิดแล้วเท่านั้นมิทันนาน นางก้มกรานแล้วก็ทูลไปฉับพลัน"

ขุนแผนพาวันทองหนี

Q

ทำไมวันทองไม่เลือก ขุนแผน ขุนช้าง หรือพระไวย

Tại sao Wan Thong không chọn Khun Phaen, Khun Chang hoặc Phra Way?

วันทองไร้ใจใน webtoon ใช่เรื่องขุนช้างขุนแผนหรือไม่

A

เมื่อพระพันวษาให้วันทองเลือกว่าจะอยู่กับใคร ระหว่างขุนแผน ขุนช้าง และพระไวย วันทองตัดสินใจไม่ได้เพราะกลัวตอบผิด ใจของวันทองไม่ได้รักขุนช้าง นางรักและเป็นห่วงขุนแผนและพระไวยมาก แต่ไม่กล้า**กราบทูล**พระพันวษา จึง**ตอบเป็นกลาง**เพื่อให้พระพันวษาตัดสินใจ นางตอบโดย**แสดงเหตุผล**ว่ารักขุนแผนเพราะ**ลำบาก**มาด้วยกัน อยู่กับขุนช้างก็ไม่ลำบาก **สุขสบาย**เพราะมีเงินใช้และขุนช้าง**เอาใจ** ไม่เคย**ด่าว่า** ส่วนพระไวยเป็นลูกจึงรักเท่ากับที่รักขุนแผน วันทองจึงเลือกไม่ได้ ทำให้พระพันวษากริ้วและให้ประหารวันทอง

กราบทูล : tâu (bẩm tâu với vua chúa)
ตอบเป็นกลาง : trả lời chung chung, hàng hai
แสดงเหตุผล : đưa ra lý do
ลำบาก : cực khổ
สุขสบาย : sung sướng
เอาใจ : nuông chiều
ด่าว่า : la, chửi
พิโรธ : tức giận
พระทัย : con tim
ก้มกราน : hành động cúi lạy sát đất khi ở trước mặt Vua

16

"ชอบผิดพ่อจงคิดคะนึงตรอง อันตัวน้อง**มลทิน**หาสิ้นไม่
ประหนึ่งว่าวันทองนี้สองใจ พบไหนก็เป็นแต่เช่นนั้น"

ประหารวันทอง

Q

วันทองสองใจจริงหรือไม่

Wan Thong có thật sự hai lòng hay không?

คุณเคยฟังเพลงวันทองไร้ใจแบบเกาหลีหรือไม่

A

วันทองไม่ได้สองใจ คำว่า *"สองใจ"* หมายความว่ารักทั้งสองคน แต่วันทองรักขุนแผนเพียงคนเดียว และซาบซึ้งกับการที่ขุนช้างให้เกียรติและเลี้ยงดูเป็นอย่างดี จึงไม่อาจเลือกใครคนใดคนหนึ่งได้ เป็นเหตุให้สมเด็จพระพันวษากริ้ว สั่งให้ประหารชีวิต เพราะทรงเข้าพระทัยว่าวันทองรักทั้งสองคน

ปัจจุบันเมื่อเอ่ยถึงสำนวนนี้ หรือเรียกผู้หญิงคนนี้ว่าเป็นวันทอง มีความหมายเป็นการตำหนิ ผู้หญิงที่มากรัก จิตใจโลเล รักผู้ชายหลายคน

สองใจ : hai lòng
ซาบซึ้ง : cảm động
เลี้ยงดู : nuôi dưỡng
กริ้ว : tức giận
เข้าพระทัย : hiểu (từ Hoàng Gia)
เอ่ย : nói
ตำหนิ : khiển trách
จิตใจ : tấm lòng
โลเล : dễ thay đổi, không kiên định
มลทิน : dơ bẩn, nhơ nhớp

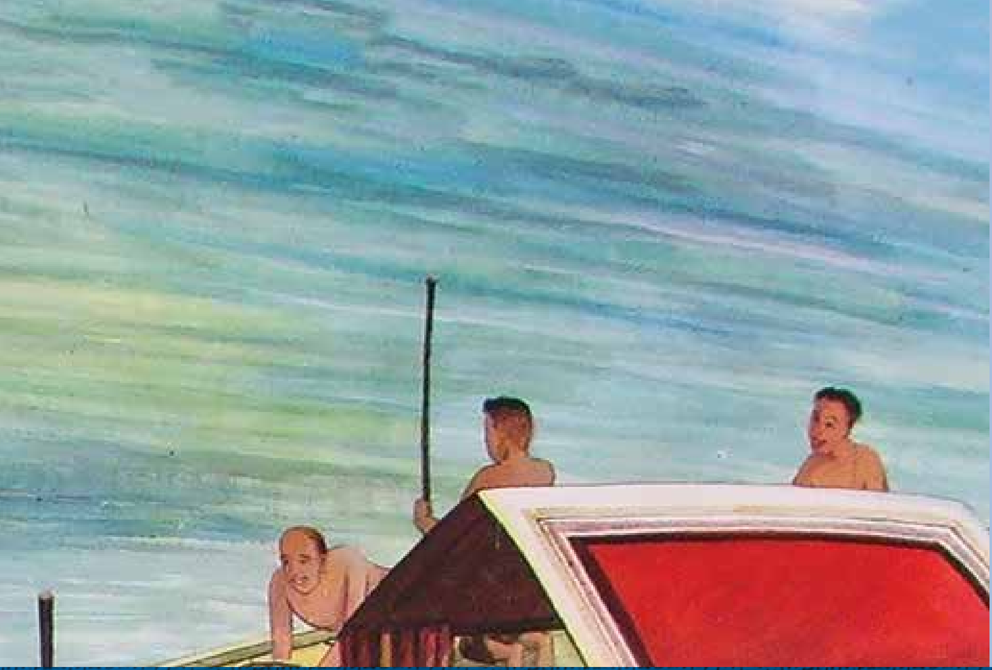

17

“ถึงยากจนอย่างไรก็ไม่ว่า
อุตส่าห์ทำมาหากินไป
ถึงเงินทองเป็นของพ่อแม่ให้
ตูจะขอถามความท่านยาย
ไม่**เล่นเบี้ย**กินเหล้าเมา**กัญชา**
จะสูงต่ำดำขาวสักคราวใคร

แต่**พร้าขัดหลัง**มาจะยกให้
รู้ทำรู้ได้ด้วยง่ายดาย
ไม่รู้รักษาไว้ก็**ฉิบหาย**
ลูกชายนั้นดีหรืออย่างไร
ฝิ่นฝามันสูบบ้างหรือไม่
ตูยังไม่เห็นแก่ตาว่าตามจริง”

งานแต่งงานพลายแก้วกับพิมพิลาไลย

Q

ผู้ชายไทยที่ดีเป็นอย่างไร

Người đàn ông Thái Lan tốt là người như thế nào?

มีดพร้าคืออะไร

A

เมื่อทองประศรีไปสู่ขอพิมพิลาไลยให้พลายแก้ว ศรีประจันกล่าวถึงลักษณะของผู้ชายที่ดีไว้ว่า ต้องขยันทำมาหากิน ถึงแม้จะยากจนก็ไม่เป็นไร ต้องไม่เล่นการพนัน ไม่กินเหล้า ไม่สูบกัญชา ไม่สูบฝิ่น เมื่อถึงวันเข้าหอศรีประจันขอให้พลายแก้วเลี้ยงดูพิมพิลาไลยให้ดี หากพิมพิลาไลยทำผิดก็ให้ชี้แนะสั่งสอน ไม่ดุด่าหรือตีพิมพิลาไลย

สู่ขอ : hỏi cưới

เล่นการพนัน : chơi cá độ

กินเหล้า : uống rượu

สูบ : hút (thuốc)

ตี : đánh

อุตส่าห์, อุตสาหะ : cố gắng, nỗ lực

พร้าขัดหลัง : con dao lận lưng (ý chỉ người tốt, siêng năng chỉ cần một con dao cũng có thể kiếm sống được)

ฉิบหาย : tiêu tan, hỏng bét

เล่นเบี้ย : đánh bạc

กัญชา : cần sa

ฝิ่น : thuốc phiện

18

“เนื้อเย็นจะเป็นซึ่งแม่เรือน ทำให้เหมือนแม่สอนมาแต่หนหลัง
เข้านอกออกในให้ระวัง ลุกนั่งนอบนบแก่สามี
อย่าหึงหวงจ้วงจาบประจานเจิ่น อย่าก่อเกินก่อนผัวไม่พอที่
แม่เลี้ยงมาหวังว่าจะให้ดี จงเป็นศรีสวัสดิสุขทุกเวลา”

พลายแก้วได้เป็นขุนแผน

Q

ผู้หญิงที่ดีเป็นอย่างไร

Người phụ nữ tốt là người như thế nào?

ผู้หญิงไทยทำอะไรได้บ้าง

A

ศรีประจันอบรมสั่งสอนพิมพิลาไลยก่อนจะเข้าหอกับพลายแก้ว ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะของผู้หญิงที่ดี ศรีประจันสอนให้พิมพิลาไลยดูแลบ้านเรือน เย็บปัก เมื่อจะเป็นภรรยาของพลายแก้วต้องทำตามที่แม่เคยสอน คิดและทำให้รอบคอบ วางตัวให้ดี สงบเสงี่ยม เคารพสามี ไม่หึงหวงล่วงเกินด้วยวาจาและการกระทำ ไม่ทำให้สามีเสียชื่อเสียง ไม่ทำอะไรเกินหน้าสามี

เมื่อพลายแก้วยกทัพไปตีเชียงใหม่ และรบชนะ จึงได้เลื่อนยศเป็นขุนแผน ขุนแผนกลับมาหาวันทอง โดยพาลาวทองซึ่งเป็นภรรยาที่ได้จากการไปตีเมืองเชียงใหม่กลับมาด้วย วันทองหึงหวงและด่าว่าขุนแผน ตบตีลาวทองจนพลาดไปถูกขุนแผน พฤติกรรมของวันทองทำให้ขุนแผนโกรธมากจึงทิ้งวันทองไว้ที่สุพรรณบุรี

เย็บปัก : may vá, thêu thùa
วางตัว : cư xử
สงบเสงี่ยม : nết na, thùy mị
หึงหวง : ghen tuông
เกินหน้า : qua mặt, không nể nang
เลื่อนยศ : thăng chức
พลาด : lỡ, sơ suất làm xảy ra điều không hay
พฤติกรรม : hành vi
เนื้อเย็น : ý chỉ phụ nữ đẹp, đoan trang, thùy mị (chàng trai gọi cô gái)
แม่เรือน : người phụ nữ nội trợ, giỏi chăm lo việc nhà

19

"แต่ก็**หวน**สงสัยน้ำใจนาง เมื่อขุนช้าง**สู่สม**เข้าชมได้
เป็น**กินน้ำเห็นปลิง**ทุกสิ่งไป จะ**คืนรัก**เท่ากระไรให้รำคาญ"

ขุนแผนโกรธวันทองและขุนช้าง

Q

สำนวน "กินน้ำเห็นปลิง" หมายถึงอะไร

Thành ngữ "Kin Nam Hen Pling" có nghĩa là gì?

น้ำขึ้นให้รีบตัก หมายถึงอะไร

A

"กินน้ำเห็นปลิง" หมายถึง รู้สึกตะขิดตะขวงใจในสิ่งของที่มีมลทิน ซึ่งเป็นความรู้สึกไม่สนิทใจเพราะของนั้นไม่บริสุทธิ์แล้ว ปรากฏตอนที่ขุนแผนกลับมารับวันทองไปอยู่ด้วยกันที่กาญจนบุรี แต่พบว่าวันทองเป็นของขุนช้างแล้ว วันทองด่างพร้อยมีสามี 2 คน เหมือนกินน้ำแล้วเห็นว่ามีตัวปลิงอยู่ในน้ำ ย่อมแสดงว่าน้ำนั้นสกปรก ดื่มไม่ได้ ขุนแผนจึงไม่ยอมรับวันทองและทิ้งวันทองไว้กับขุนช้าง

ตะขิดตะขวงใจ : ngượng nghịu, ngượng ngùng
สนิทใจ : tin tưởng
บริสุทธิ์ : trong trắng, tinh khiết
ปรากฏ : xuất hiện
ด่างพร้อย : vẩn đục
ตัวปลิง : con đỉa
หวน : quay lại, trở lại
สู่สม : chung sống như vợ chồng
กินน้ำเห็นปลิง : thành ngữ Thái Lan, có nghĩa ghê tởm, kinh tởm (nguyên văn : uống nước nhìn thấy đỉa)
คืนรัก : yêu lại, quay lại với nhau

20

“ศรีมาลาละเลงแผ่นบางบาง แซะใส่จานวางออกไปให้
สร้อยฟ้าไม่สันทัดอึดอัดใจ ปามแป้งใส่ไส้หน้าหนาสิ้นดี”

ศรีมาลา สร้อยฟ้าทำขนมเบื้อง

Q

สำนวน “ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก” หมายถึงอะไร

Thành ngữ “Laleng Khanom Buang Duay Pak” có nghĩa là gì

ขนมเบื้องโบราณทำอย่างไร

“ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก” หมายถึง พูดได้แต่ทำไม่ได้ หรือทำไม่เป็น เพราะเห็นว่าสิ่งที่จะทำดูทำได้ง่าย แต่เมื่อทำจริงกลับทำไม่ได้ หรือดีแต่พูดนั่นเอง ปรากฏตอนที่พระไวยให้สร้อยฟ้าและศรีมาลาทำ**ขนมเบื้อง** ศรีมาลาละเลงขนมเบื้องได้แผ่นบาง ส่วนสร้อยฟ้าทำขนมเบื้องไม่เก่ง จึงทำแป้งแผ่นหนา ทุกคนเห็นขนมเบื้องที่สร้อยฟ้าทำต่างหัวเราะ สร้อยฟ้าไม่พอใจจึง**เทกระทะ**ทิ้ง

ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก : thành ngữ “tráng bánh bằng miệng”, có nghĩa nói được nhưng không làm được

ขนมเบื้อง : một loại bánh Thái Lan, làm từ các loại bột : bột gạo, bột mì... được đổ trên chảo nóng cho giòn và bỏ nhân lên trên

เท : đổ

กระทะ : cái chảo

ละเลง : xoa mỏng, tráng hình tròn

แซะ : cậy lên, xúc lên, gỡ lên

สันทัด : thuần thục, điêu luyện

อึดอัดใจ : khó chịu, bực bội

ปามแป้ง : bốc bột bằng tay

ไล้ : xoa đều cho mỏng, tráng mỏng

21

“ผลัดชื่อเสียพลันว่าวันทอง
จะครอบครองทรัพย์สินทั้งปวงได้
โรคนั้นพลันจะคลายหายไป
หาบรรลัยไม่ดอกสีกายาย”

พิมพิลาไลยป่วย

Q

ทำไมพิมพิลาไลยเปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง

Tại sao Phim Philalay đổi tên thành Wan Thong?

ชื่อคนไทยเปลี่ยนไปตามยุคสมัยใช่หรือไม่

A

พิมพิลาไลยต้องเปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง เพราะป่วยหนัก เมื่อพลายแก้วไปทัพแล้วขุนช้างลวงว่าพลายแก้วตายแล้ว พิมพิลาไลยเสียใจมากจนล้มป่วย ศรีประจันหาวิธีรักษาอย่างไรก็ไม่หาย ศรีประจันกลัวว่าลูกจะตาย จึงไปขอให้หลวงตาจูที่วัดป่าเลไลยก์ช่วยดูดวงชะตาให้ พระดูแล้วบอกว่าเคราะห์ร้าย ให้เปลี่ยนชื่อเป็น *"วันทอง"* เมื่อเปลี่ยนชื่อแล้ววันทองก็หายป่วย

ลวง : lừa
ล้มป่วย : đổ bệnh
รักษา : chữa trị
ดวงชะตา : số tử vi, vận mệnh
เคราะห์ร้าย : mệnh xấu, số xấu

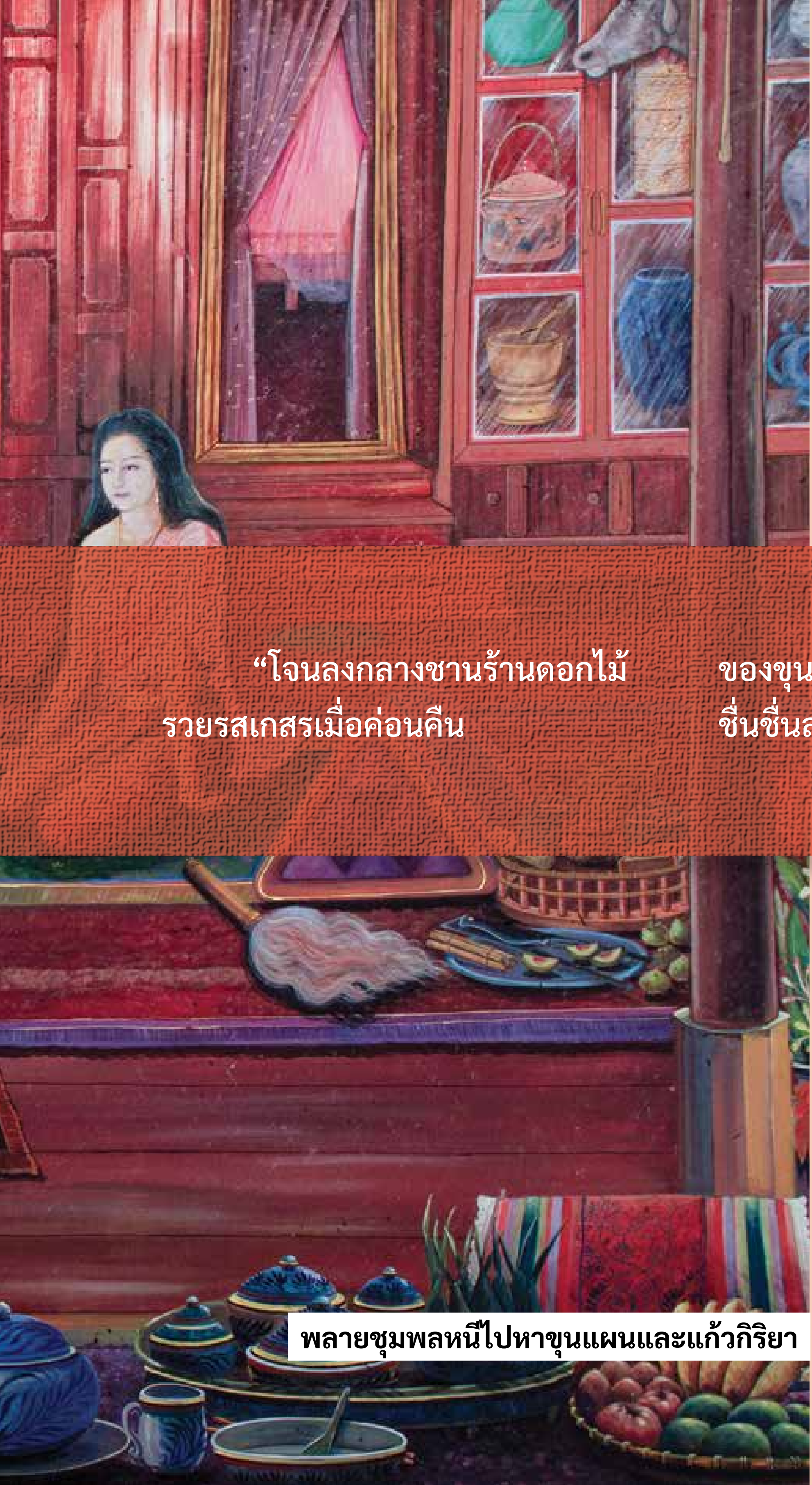

22

“โจนลงกลางชานร้านดอกไม้ ของขุนช้างปลูกไว้อยู่ดาษดื่น
รวยรสเกสรเมื่อค่อนคืน ชื่นชื่นลมชายสบายใจ”

พลายชุมพลหนีไปหาขุนแผนและแก้วกิริยา

Q

คนไทยชอบปลูกดอกไม้ชนิดใดในบ้าน

Người Thái thích trồng hoa gì trong nhà?

มีดอกไม้กี่ชนิดในเพลงนี้

A

คนไทยชอบปลูกดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมในบ้าน ดังปรากฏตอนขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง ขุนแผนแค้นที่ขุนช้างทำให้ต้องห่างจากลาวทอง จึงคิดจะลักวันทองไปอยู่ด้วยกัน ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างตอนกลางคืน ตอนนี้บรรยายเรือนขุนช้างว่า กลางบ้านปลูกดอกไม้หลายชนิด ซึ่งส่งกลิ่นหอมตอนกลางคืน เมื่อลมพัดมาก็จะได้กลิ่นดอกไม้เย็นชื่นสบายใจ ตอนกลางวันดอกไม้เหล่านี้มีดอกสวยงาม เห็นแล้วสดชื่น ดอกไม้หลายชนิดปลูกเรียงรายอยู่ในกระถาง ซึ่งจัดเป็นแถวแลดูสวยงาม ได้แก่ แก้ว พิกุล เกด สมอ ตะโก ยี่สุ่น กุหลาบ มะลิซ้อน ซ่อนชู้ ลำดวน และสายหยุด เรือนของขุนช้างประดับด้วยกระถางไม้ดัดวางเป็นแถวสวยงาม ได้แก่ มะสัง สมอ ตะขบ ข่อย ตะโก

- ปลูก : trồng
- แค้น : hận, căm thù
- ลัก : cướp, trộm
- บรรยาย : miêu tả
- กระถาง : chậu cây
- แก้ว : Nguyệt Quế
- พิกุล : Sến Xanh
- เกด : Găng néo (Manilkara hexandra)
- สมอ : Chiêu liêu
- ตะโก : Thị đen, Thị huyền
- ยี่สุ่น : Hồng Damask
- กุหลาบ : Hồng
- มะลิซ้อน : Nhài
- ซ่อนชู้ : Huệ
- ลำดวน : Sứ Rumdul
- สายหยุด : Dẻ
- ไม้ดัด : cây cảnh (uốn cành)
- มะสัง : cây Cần Thăng
- ตะขบ : cây Trứng Cá
- ข่อย : cây Duối

23

“จงนึกว่าย่าเหมือนกับแม่พ่อ ถึงด่าทอเท่าไรอย่าได้เถียง
อันพ่อนี้มิได้อยู่ใกล้เคียง ไม่ได้เลี้ยงลูกแล้วนะแก้วตา”

ครอบครัวไทย

Q

ลักษณะครอบครัวไทยเป็นอย่างไร

Đặc điểm gia đình Thái Lan như thế nào?

ทำไมครอบครัวไทยจึงเป็นครอบครัวใหญ่

A

ครอบครัวไทยเป็นครอบครัวใหญ่ อยู่ด้วยกันหลายคน คือ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก หลาน แต่ละคนมีหน้าที่ในครอบครัว พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษา โดยลูกชายไปเรียนกับพระที่วัด เช่น ทองประศรีพาพลายแก้วไปบวชเรียนที่วัด เลี้ยงดูและสอนหนังสือพลายงามจากตำราของขุนแผน ฝากฝังให้ลูกชายรับราชการ ดังที่ขุนศรีวิชัยถวายตัวขุนช้างให้รับราชการ และขุนแผนพาพลายงามไปฝากจมื่นศรี เพื่อให้จมื่นศรีพาพลายงามไปถวายตัว ส่วนลูกสาวให้เรียนงานบ้านและงานเย็บปัก ดังที่พิมพิลาไลยเรียนปักผ้าจนมีฝีมือ

ส่งเสริม : khuyến khích, hỗ trợ
การศึกษา : giáo dục
ตำรา : giáo trình, sách
ฝากฝัง : giới thiệu, tiến cử
เถียง : cãi lại

24

“ทองประศรีดีใจให้อนุญาต เจ้าเชื้อชาติพงศ์พลายจงผายผัน
จะได้ช่วยพ่อแม่คิดแก้กัน ตามกตัญญูเถิดประเสริฐดี”

ขุนแผน พลายงามยกทัพ

Q

คำสอนสำคัญในเรื่องขุนช้างขุนแผนคืออะไร

Bài học quan trọng trong truyện “Khun Chang Khun Phaen” là gì?

รู้ไหมว่าวัดโพธิ์เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของไทย

คำสอนสำคัญในเรื่องคือความกตัญญูรู้คุณ ดังที่พลายงามกตัญญูต่อพ่อคือขุนแผน จึงอาสาไปทำศึกเชียงใหม่และขอให้ขุนแผนไปเป็นที่ปรึกษาในกองทัพ ขุนแผนจึงได้ออกจากคุก พลายงามสงสารแม่คือวันทอง ซึ่งเป็นทุกข์เพราะขุนช้างต้องโทษประหารชีวิต จึงไปทูลให้พระพันวษาละเว้นโทษขุนช้าง รวมทั้งขอให้พระพันวษางดโทษประหารชีวิตวันทอง คำสอนสำคัญอีกประการหนึ่งคือการสอนให้หมั่นศึกษาหาความรู้ ดังที่นางทองประศรีสนับสนุนให้พลายแก้วเรียนวิชาที่วัดป่าเลไลยก์ และขุนแผนสั่งสอนให้พลายงามตั้งใจใฝ่หาความรู้

ความกตัญญู : sự hiếu thảo
รู้คุณ : biết ơn, nhớ công ơn
ที่ปรึกษา : người cố vấn
กองทัพ : đoàn quân lính
โทษ : tội, điều xấu xa
ละเว้น : bỏ qua, tha
งด : hủy, ngưng lại, dừng
หมั่น : siêng năng
สนับสนุน : ủng hộ
ใฝ่หาความรู้ : ham học hỏi, bồi bổ kiến thức

25

"ทีนี้จะกล่าวเรื่องเมืองสุพรรณ ยามสงกรานต์คนนั้นก็พร้อมหน้า
จะทำบุญให้ทานการศรัทธา ต่างมาที่วัดป่าเลไลยก์
หญิงชายน้อยใหญ่ไปแออัด ขนทรายเข้าวัดอยู่ขวักไขว่
ก่อพระเจดีย์ทรายเรี่ยรายไป จะเลี้ยงพระกะไว้ในพรุ่งนี้
นิมนต์สงฆ์สวดมนต์เวลาบ่าย ต่างฉลองพระทรายอยู่อึงมี่
แล้วกลับบ้านเตรียมการเลี้ยงเจ้าชี ปิ้งจี่สารพัดจัดแจงไว้"

เมืองสุพรรณบุรี

Q

วันสงกรานต์ในขุนช้างขุนแผนเป็นอย่างไร

Lễ Tết cổ truyền Thái Lan trong truyện “Khun Chang Khun Phaen” như thế nào?

คนไทยทำอะไรในวันสงกรานต์

A

ชาวเมืองสุพรรณบุรีมาชุมนุมกันที่วัดป่าเลไลยก์ในวันสงกรานต์วันแรกมาชุมนุมกันเพื่อทำบุญให้ทานที่วัด โดยร่วมกิจกรรมสำคัญคือขนทรายเข้าวัด ก่อพระเจดีย์ทราย และฉลองพระทราย แล้วจึงกลับบ้านเตรียมอาหารคาวและอาหารหวานสำหรับเลี้ยงพระในวันรุ่งขึ้น รุ่งเช้าหญิงชายมาชุมนุมกันที่วัด โดยเตรียมสิ่งของมาถวายพระ ได้แก่ ดอกไม้ธูปเทียนใส่พาน ยาและอาหาร เมื่อถวายแล้ว กล่าวอาราธนาศีล พระสงฆ์ให้ศีล หญิงชายจัดของที่เตรียมไว้ใส่สำรับถวายพระสงฆ์ แล้วนำอาหารที่เตรียมมาใส่บาตร เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้วจึงสวดอนุโมทนาในบุญกุศลแก่ผู้ถวายทาน หญิงชายกรวดน้ำ แล้วจึงทำกิจกรรมรื่นเริงเป็นลำดับต่อไป

พิมพิลาไลยพบเณรแก้วครั้งแรกในวันสงกรานต์โดยตักบาตรให้เณรแก้ว ทั้งสองฝ่ายจำกันได้ว่าเคยเล่นด้วยกันมาตั้งแต่เด็ก

ชุมนุม : tụ tập

อาหารคาว : món mặn

ถวาย : dâng lên

ดอกไม้ธูปเทียน : hoa, nhan (hương), nến

พาน : khay thường dùng đựng hoa, hương, nến, thức ăn..

อาราธนาศีล : nhà sư thuyết giảng về giới

สำรับ : mâm cơm, mâm đồ ăn

ใส่บาตร : cúng dường, dâng đồ cho nhà sư bằng cách bỏ vào chiếc bình bát

ฉัน : ăn (dùng cho nhà sư)

สวดอนุโมทนา : tụng kinh ban phước

กรวดน้ำ : rót nước phép để chia sẻ phần phước cho người đã mất

สงกรานต์ : ngày tết truyền thống Thái Lan

ให้ทาน : bố thí

แออัด : chen chúc

ขนทรายเข้าวัด : chở cát vào chùa (một phong tục truyền thống trong ngày tết Thái Lan)

ขวักไขว่ : qua lại tấp nập

พระเจดีย์ทราย : tháp được tạo từ đất cát

เรี่ยราย : rải rác

นิมนต์ : thỉnh (nhà sư)

สวดมนต์ : tụng kinh

อึงมี่ : náo nhiệt

26

“จะมีพระมหาชาติสิบสามกัณฑ์ วัดป่าเลไลยก์นั้นวันพระหน้า
ตามแต่ใจหม่อมจะศรัทธา พ่อขาทำบุญบ้างเป็นไร
นางพิมศรีประจันกัณฑ์มัทรี กุมารยังหามีใครรับไม่
ขุนช้างหัวร่ออ่อชอบใจ ที่กัณฑ์ใหญ่ใหญ่เรายินดี”

เทศน์มหาชาติ

Q

เทศน์มหาชาติที่วัดป่าเลไลยก์เป็นอย่างไร

Lễ Thet Mahachat ở chùa Pa Lelay như thế nào?

มาเที่ยว “สายบุญ” ที่ไทยกันไหม

A

เทศน์มหาชาติเป็นประเพณีสำคัญของไทย ในขุนช้างขุนแผนกล่าวว่าชาวบ้านมาชุมนุมกันที่วัดป่าเลไลยก์เพื่อเตรียมงาน เริ่มจากการหาเจ้าภาพกัณฑ์เทศน์ ซึ่งมีทั้งหมด13 กัณฑ์ เจ้าของกัณฑ์เทศน์ต้องเตรียมของทำบุญ ทุกคนมีความสุขเพราะจะได้ทำบุญใหญ่ คนไทยเชื่อว่าทำบุญเทศน์มหาชาติจะได้ขึ้นสวรรค์ ขุนช้างจึงยินดีมากที่ได้เป็นเจ้าภาพกัณฑ์เทศน์ที่ใหญ่ที่สุด เพราะเป็นเศรษฐี เมื่อถึงวันงานทุกคนแต่งตัวสวยงาม แห่เครื่องกัณฑ์เทศน์ไปที่วัด ที่สำคัญคือผลไม้ที่ต้องมีทุกกัณฑ์ พิมพิลาไลยทำหมากประจำกัณฑ์ จากนั้นพระสงฆ์เทศน์ประจำกัณฑ์ เจ้าภาพประเคนเครื่องกัณฑ์ วงปี่พาทย์บรรเลงเพลงประจำกัณฑ์ เทศน์เสร็จชาวบ้านกล่าวสาธุ

เหตุการณ์สำคัญตอนนี้คือ เณรแก้วได้เทศน์แทนเจ้าอาวาสซึ่งอาพาธ พิมพิลาไลยเป็นเจ้าภาพกัณฑ์นี้ เณรแก้วเทศน์ได้ไพเราะจับใจ พิมพิลาไลยจึงเปลื้องผ้าทับทิมถวายเพิ่ม ขุนช้างเห็นดังนั้นจึงเปลื้องผ้ากรองวางเคียงผ้าของพิมพิลาไลย และอธิษฐานขอให้ได้พิมพิลาไลยเป็นคู่ครอง

เทศน์มหาชาติ : Lễ làm phước quan trọng của Thái Lan, được tổ chức tại chùa, nhà sư trong chùa thuyết giảng về tác phẩm Vessantara - kiếp cuối cùng của Đức Phật.

กัณฑ์เทศน์ : lễ vật dâng lên nhà sư thuyết giáo

กัณฑ์ : bài (thuyết giáo)

สวรรค์ : thiên đàng

เศรษฐี : triệu phú, phú ông

แห่ : khiêng, đi diễu hành thành đoàn

ประเคน : dâng tận tay, đem đến tận nơi

วงปี่พาทย์ : nhóm kèn trống (nhạc cụ truyền thống Thái Lan)

เจ้าอาวาส : trụ trì

อาพาธ : ốm, bệnh (dùng cho nhà sư)

27

“ร่ำเรียนจบแล้วท่านบอกให้ ว่าวัดป่าเลไลยดีหนักหนา
ว่ารู้จักมานานกับมารดา แม่จงพาลูกนี้ไปฝากไว้”

งานแต่งงานขุนช้างกับวันทอง

Q

ปัจจุบันวัดป่าเลไลยก์ยังมีเรื่องขุนช้างขุนแผนไหม

Ngày nay chùa Pa Lelay vẫn còn truyện “Khun Chang Khun Phaen” không?

มาเที่ยววัดป่าเลไลยก์กันไหม

A

วัดป่าเลไลยก์เป็นวัดสำคัญในเรื่อง เพราะทองประศรีพาเณรแก้วมาบวชเรียนที่วัดนี้หลังจากเรียนที่วัดส้มใหญ่แล้ว ปัจจุบันวัดป่าเลไลยก์ยังคงเป็นวัดสำคัญใน**จังหวัดสุพรรณบุรี** ภายใน**ประดิษฐาน**หลวงพ่อโต ซึ่งเป็น**พระพุทธรูป**สำคัญ**คู่บ้านคู่เมือง**ตั้งแต่**สมัยอยุธยา** รอบ**วิหาร**มี**ภาพจิตรกรรมฝาผนัง**เรื่องขุนช้างขุนแผนตั้งแต่เริ่มเรื่องจนถึงตอนจบ มีทั้งภาพแนะนำตัวละครและเหตุการณ์สำคัญจากเรื่อง ทำให้เห็น**วิถีชีวิต**และสังคมไทยในเรื่อง การชมภาพทำให้เข้าใจวรรณคดีเรื่องนี้ได้ง่ายขึ้น ภายในวัดมีบ้านขุนช้าง ซึ่งเป็นเรือนไทย 2 ชั้นแบบโบราณ สร้างจาก**ไม้สัก**ทั้งหลัง บนเรือนมีภาพวาดตัวละครขุนช้าง และจัดแสดง**เครื่องใช้**ต่างๆ สมัยโบราณ วัดป่าเลไลยก์จึงนับเป็นแหล่งเรียนรู้วรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน

จังหวัดสุพรรณบุรี : tỉnh Suphanhburi, một tỉnh ở miền Trung Thái Lan

ประดิษฐาน : đặt (những bảo vật)

พระพุทธรูป : tượng Đức Phật

คู่บ้านคู่เมือง : bảo vật của một quốc gia, địa phương

สมัยอยุธยา : thời kỳ Ayutthaya

วิหาร : tòa chánh điện

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง : tranh vẽ tường

วิถีชีวิต : đời sống

ไม้สัก : gỗ tếch

เครื่องใช้ : đồ dùng, vật dụng trong nhà

28

"ใครจะอยากเป็นคนไม่ดี ผิดที่ใจไม่จำว่ามันไม่ควรรักใคร
เจ็บที่ใครๆ เขาก็มองว่าเราหลายใจ เกลียดตัวเองจริงๆ ที่ฝืนหัวใจไม่ได้
ฉันยอมสองใจเพราะรักเธอ"

(เพลงสองใจ)

ขุนแผนพาวันทองเล่นน้ำ

Q

เพลงสองใจเกี่ยวกับขุนช้างขุนแผนอย่างไร

Bài hát “Song Chai” liên quan đến truyện “Khun Chang Khun Phaen” như thế nào?

คุณเคยฟังเพลงสองใจหรือไม่

A

เพลงสองใจแสดงให้เห็นความรู้สึกของตัวละครสำคัญคือวันทอง ซึ่งไม่สามารถเลือกขุนช้างหรือขุนแผน การตัดสินใจเลือกไม่ได้ระหว่างคนที่เรารัก ซึ่งไม่ได้รักเราคนเดียวกับคนที่รักเราแต่เราไม่รัก จึงทำให้เสียใจ ชื่อเพลงสองใจจึงมีความหมายว่า ใจของวันทองมีขุนแผนคนเดียว ไม่เคยรักขุนช้างเลยแม้จะอยู่กับขุนช้าง คนอื่นจึงเข้าใจว่าวันทองเป็นคนไม่ดีหลายใจ วันทองจึงไม่ต้องการเลือกใครทั้งขุนแผนและขุนช้าง

ถ้าฉันมีเธอเป็นเพียงรักเดียว และเธอมีฉันคนเดียวทั้งใจ
มันก็คงจะเป็นความรักที่ใฝ่ฝัน
ยอมให้ใครอีกคนเข้ามา คนที่มองว่าฉันสำคัญ คนที่รักฉันอย่างไม่เคยรักใคร
แปลกที่คนหนึ่งคนรักฉันจนหมดใจ แต่ใจฉันไม่เคยมีเขา
คนอีกคนที่เอาแต่ทำให้ปวดร้าว แต่ใจเจ้ากรรมไม่เคยลืม
ใครจะอยากเป็นคนไม่ดี ผิดที่ใจไม่จำว่ามันไม่ควรรักใคร
เจ็บที่ใครๆ เขาก็มองว่าเราหลายใจ เกลียดตัวเองจริงๆ ที่ฝืนหัวใจไม่ได้
ฉันยอมสองใจเพราะรักเธอ
แม้ว่าฉันจะต้องเลือกใคร มีแต่ทางที่ต้องเสียใจ
ไม่เป็นไรหากตอนสุดท้ายเหลือเพียงฉัน

รักเดียว : mối tình duy nhất, yêu chỉ một người, chung tình
ใฝ่ฝัน : mơ ước
ยอม : chấp nhận
แปลก : kỳ lạ
หมดใจ : hết lòng
เอาแต่..... : chỉ tập trung vào gì đó (เอาแต่นอน : chỉ lo ngủ)
ปวดร้าว : đau đớn
เจ้ากรรม : oan gia trái chủ, thứ khiến cho ta phiền toái, đau thương
สองใจ : hai lòng
หลายใจ : đa tình, không chung tình
ฝืน : ép buộc, gượng ép, miễn cưỡng

29

"เมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม
สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง"

(คำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรี)

พิมพิลาไลยใส่บาตรเณรแก้ว

Q

“วรรณคดีขึ้นชื่อ” หมายถึงขุนช้างขุนแผนใช่หรือไม่

“Tác phẩm văn học nổi tiếng” ý nói đến truyện “Khun Chang Khun Phaen” phải không?

จังหวัดสุพรรณบุรีมีอะไรน่าสนใจบ้าง

A

"วรรณคดีขึ้นชื่อ" หมายถึงขุนช้างขุนแผน ซึ่งอยู่ในคำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องขุนช้างขุนแผนหลายแห่ง เช่น วัดป่าเลไลยก์ วัดแค บ้านขุนช้าง คุ้มขุนแผน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีถนนเป็นชื่อตัวละครในเรื่อง เช่น ถนนพระพันวษา ถนนขุนไกร ถนนเณรแก้ว ถนนขุนช้าง ถนนนางพิม ปัจจุบันจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมาตามรอยขุนช้างขุนแผน

คำขวัญ : câu khẩu hiệu

คุ้ม : nhà của quan, chúa

รอย : dấu vết

ยุทธหัตถี : chiến đấu bằng voi, Vua 2 nước ngồi trên lưng voi và chiến đấu trực diện với nhau, là một cuộc chiến rất danh dự, thể hiện uy lực của Vua

เลื่องลือ : nổi tiếng, lừng lẫy

พระเครื่อง : dây chuyền mặt Phật, bùa hộ mệnh tượng Phật

รุ่งเรือง : thịnh vượng

เกษตรกรรม : nông nghiệp

ปราชญ์ : người tài giỏi, triết gia

ภาษาถิ่น : ngôn ngữ địa phương

30

“ความรักขุนแผนก็แสนรัก ด้วยร่วมยากมานักไม่เดียดฉันท์
สู้ลำบากบุกป่ามาด้วยกัน สารพันอดออมถนอมใจ
ขุนช้างแต่อยู่ด้วยกันมา คำหนักหาได้ว่าให้เคืองไม่
เงินทองกองไว้มิให้ใคร ข้าไทใช้สอยเหมือนของตัว
จมื่นไวยเล่าก็เลือดที่ในอก ก็หยิบยกรักเท่ากันกับผัว
ทูลพลางตัวนางเริ่มระรัว ความกลัวพระอาญาเป็นพ้นไป”

ขุนช้างถวายฎีกา

Q

ทำไมจึงนำขุนช้างขุนแผน มาสร้างใหม่หลายครั้ง

Tại sao "Khun Chang Khun Phaen" lại được chuyển thể nhiều lần?

คุณเคยดูละครเรื่องวันทองไหม

A

เรื่องขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณคดีที่คนไทยรู้จักเป็นอย่างดี เพราะ**เนื้อเรื่อง**สนุก ตัวละครมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกสมจริง และมีหลายเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดคำถาม จึงมีผู้นำวรรณคดีเรื่องนี้มาสร้างใหม่หลาย**รูปแบบ** เช่น **บทละครนอก** **ละครเวที** ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ **การ์ตูน** และเพลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือละครโทรทัศน์เรื่อง *"วันทอง"* ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องจากความคิดของวันทอง

เนื้อเรื่อง : nội dung câu chuyện

รูปแบบ : hình thức, kiểu

บทละครนอก : một loại kịch diễn trong quần chúng nhân dân, ngày xưa người biểu diễn hoàn toàn là nam, ngày nay có cả nam lẫn nữ

ละครเวที : kịch sân khấu

การ์ตูน : hoạt hình

ดัชนีค้นคำ

ก

กั้มกราน 67
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ 11
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม 15
กรวดน้ำ 107
กระถาง 95
กระทรวงการต่างประเทศ 3, 11
กระทรวงศึกษาธิการ 23
กระทะ 87
กรับ 15
กราบทูล 67
กริ้ว 71
กลอน 19
กองทัพ 103
กัญชา 75
กัณฑ์ 111
กัณฑ์เทศน์ 111
กาญจนบุรี 47
การ์ตูน 3, 127
การศึกษา 99
การให้เกียรติ 63
กำจัด 27
กำเนิดพลายงาม 21, 23
กำแพงวัง 27
กินน้ำเห็นปลิง 83
กินเหล้า 75
กุมารทอง 37, 39, 43
กุหลาบ 95
เกด 95
เกษตรกรรม 123
เกินหน้า 79
เกี้ยว 35
แก้ว 95

ข

ขนทรายเข้าวัด 107
ขนมเบื้อง 87
ขมีขมัน 63
ขวักไขว่ 107
ขวิด 35
ของวิเศษ 43
ข่อย 95
ข้าราชการ 55
ขึ้นบัญชี 15
ขุนช้างถวายฎีกา 23, 125
ขุนนาง 19
เขาไกรลาส 59
เขาพระสุเมรุ 59
เข้าพระทัย 71
ไข้ป่า 31

ค

คมกริบ 43
ครั้น 63
ความกตัญญู 103
ความมั่นคง 55
คะนึง 39
คาย 63
คำขวัญ 123
คืนรัก 83
คุ้ม 123
คู่บ้านคู่เมือง 115
เคราะห์ร้าย 91
เครื่องใช้ 115
เครื่องประกอบจังหวะ 15
เคี้ยวหมาก 63
แค้น 95

ง

งด 103

จ

จงรักภักดี 43
จังหวัดสุพรรณบุรี 115
จำใจ 27
จิตใจ 71
เจ้ากรรม 119
เจ้าบ่าว 27
เจ้าอาวาส 111

ฉ

ฉิน 107
ฉาก 59
ฉิบหาย 75

ช

ชาญชัย 51
ชานหมาก 63
ชำระความ 23
ชุมนุม 107

ซ

ซ่อนชู้ 95
ซาบซึ้ง 71
แซะ 87

ณ

เณร 39

ด

ดวงชะตา 91
ดอกไม้ธูปเทียน 107
ด่าว่า 67
ด่างพร้อย 83
ดาบฟ้าฟื้น 43

ต

ตรองตรึก 31
ตอบแทนบุญคุณ 35
ตอบเป็นกลาง 67
ต่อสู้ 31
ตะโก 95
ตะขบ 95
ตะขิดตะขวงใจ 83
ตัวปลิง 83
ตำรา 3, 99
ตำหนิ 71
ติดคุก 39
ตี 75
แตกตื่น 31
แต่งเรื่อง 27

ถ

ถวาย 107
เถรขวาด 39
เถียง 99

ท

ทรัพย์สิน 47
ทางธรรม 51
ทาส 35
ที่ปรึกษา 2, 103
ทูล 23
เท 87
เทศน์มหาชาติ 109, 111
โทษ 103

น

นักรบ 43
นักรัก 19
นับหน้าถือตา 47
นิทานพื้นบ้าน 15
นิมนต์ 107
เนื้อเย็น 79
เนื้อเรื่อง 127

บ

บทละครนอก 127
บรรยาย 95
บริสุทธิ์ 83
บวช 39
บวชเรียน 51
บัณฑิตศึกษา 11

ป

ประเคน 111
ประดิษฐาน 115
ประถมศึกษา 23
ประหารชีวิต 47
ปรากฏ 83
ปราชญ์ 123
ปราบ 39
ปริญญานิพนธ์ 11
ปรึกษา 31
ปล้น 31
ปลูก 95
ปวดร้าว 119
ปัก 59
ปามแป้ง 87
ป่าเลไลยก์ 91, 103, 105, 107, 109, 111, 115, 123
ป่าหิมพานต์ 59
แปลก 119

ฝ

ฝากฝัง 99
ฝิ่น 75
ฝีมือ 27
ฝืน 119
ฝูงกระบือ 47
ใฝ่ฝัน 119
ใฝ่หาความรู้ 103

พ

พระเครื่อง 123
พระเจดีย์ทราย 107
พระทัย 67
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 19
พระพุทธรูป 115
พระยาสุโขทัย 35
พระสงฆ์ 51
พร้าขัดหลัง 75
พฤติกรรม 79
พลัน 63
พลาด 79
พาน 107
พิกุล 95
พิธีโกนจุก 23
พิธีทำขวัญ 23
พิมพิลาไลย 16, 27, 32, 35
พิโรธ 67
พี่เลี้ยง 35
เพลงประกอบละคร 11
แพร่หลาย 11

ฟ

ฟ้าผ่า 43

ภ

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง 115
ภาษาถิ่น 123

ม

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม 15
มลทิน 71
ม้วยมรณา 31
มหาดเล็ก 55
มะลิซ้อน 95
มะสัง 95
มัธยมศึกษา 23
ม่าน 59
ม้าสีหมอก 43
มิตรไมตรี 63
แม่เรือน 79
แม่เลี้ยงเดี่ยว 30, 31
แม่สื่อ 35
ไม้ดัด 95
ไม้สัก 115

ย

ยกย่อง 19
ยอม 119
ยี่สุ่น 95
ยุทธหัตถี 123
เย็บปัก 79

ร

รบ 27
รอย 123
รักเดียว 119
รักษา 91
รักสามเส้า 19
รับใช้ 55
รับราชการ 55
รับไหว้ 63
ริบ 47
รุ่งเรือง 123
รู้คุณ 103
รูปแบบ 127
เรี่ยราย 144

ล

ล้มป่วย 91
ลวง 91
ล้อม 47
ล้อเลียน 19
ละครเวที 127
ละเลง 87
ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก 6, 86, 87
ละเว้น 103
ละเอียด 59
ลัก 95
ลำดวน 95
ลำบาก 67
เล่นการพนัน 75
เล่นเบี้ย 75
เลี้ยงดู 71
เลื่องลือ 123

เลื่อนยศ 79
โลเล 71
โลหะ 43
ไล้ 87

ว

วงปี่พาทย์ 111
วรรณคดีเรื่องคาวี 59
วรรณคดีเรื่องพระลอ 59
วรรณคดีสโมสร 19
วัวกระทิง 35
วางตัว 79
วิชาความรู้ 51
วิชาทางโลก 51
วิชาอาคม 51
วิญญาณ 39
วิถีชีวิต 115
วิหาร 115

ศ

ศัตรู 43
ศีรษะล้าน 19
ศึก
เศรษฐี 111

ส

สงกรานต์ 107
สงบเสงี่ยม 79
ส่งเสริม 99
สนับสนุน 103
สนิทใจ 83
สมจริง 19
สมเด็จพระพันวษา 31
สมอ 95
สมัยอยุธยา 115
สระอโนดาต 59
สวดมนต์ 107
สวดอนุโมทนา 107
สวรรค์ 111
สองใจ 7, 11, 71, 118
สันทัด 87
สันนิษฐาน 15
สายหยุด 95
สำรับ 107
สำเหนียก 39
สุขสบาย 67
สู่ขอ 75
สู่สม 83
สูบ 75
เสด็จ 31
เสภา 15
แสดงเหตุผล 67
แสนคำแมนนายบ้านจอมทอง 35
ใส่บาตร 107

ห

หนังสือ 47
หนี 47
หมดใจ 119
หมั่น 103
หมาก 63
หมื่นหาญหัวหน้าโจร 35
หลอม 43
หลายใจ 119
หวน 83
หึงหวง 79
แห่ 111
โหงพราย 23
ให้ทาน 107

อ

อบรมสั่งสอน 51
ออกอากาศ 11
อ้อนวอน 51
อาพาธ 111
อาราธนาศีล 107
อาสา 39
อาหารคาว 107
อึงมี่ 107
อึดอัดใจ 87
อุบาย 27
อุปัชฌาย์ 51
เอ่ย 71
เอาใจ 67
เอาแต่ 119
แออัด 107

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2563). *คู่มือดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2562, 12 กุมภาพันธ์). *ตอนที่ 1 มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=dS23JowrRKc&list=PLWH6vumH7fsZe12r3iaV318mgbyljcDqj&index=1

กรมศิลปากร. (2544). *เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

กรมศิลปากร. (2544). *เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2565). *นิทานขุนช้างขุนแผน.* สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2566, จาก https://ich-thailand.org/heritage/detail/6291e5b7978f238e61f77c64

จดหมายเหตุกรุงศรี (Jod Mai Hed Krungsri). (2557, 22 พฤษภาคม). *โครงการนามานุกรมวรรณคดีไทย "ชื่อตัวละคร : แก้วกิริยา".* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=OMTY8gqEz0Q

จดหมายเหตุกรุงศรี (Jod Mai Hed Krungsri). (2560, 12 มิถุนายน). *ครัวไทย วิถีไทย "หมากพันธุ์ไม้คู่ชีวิตแต่ครั้งโบราณ".* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=Nm2yMCFcuDo

ช่อง one31. (2564, 18 กุมภาพันธ์). *สองใจ [เพลงจากละครวันทอง] - ดา เอ็นโดรฟิน.* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=Ei1XTuWjoa8

ช่อง one31. (2564, 4 มีนาคม). *Wanthong | EP.1 (FULL EP).* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=0Nuy7e2D0TY&t=338s

ช่อง one31. (2564, 15 มีนาคม). *ตามหาของวิเศษให้ครบ 3 สิ่ง | HIGHLIGHT วันทอง EP.5.* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=zxaX4szced4

ทั่วถิ่น แดนไทย. (2565, 15 กุมภาพันธ์). *เหล็กกล้าสู่มีดพร้านาถ่อน ภูมิปัญญาโบราณ จ.นครพนม.* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=kqvjG_4KuZk

เที่ยวภาคกลาง. (2563, 4 มกราคม). *ทททท.ทำบุญข้ามถิ่น Version คู่รัก* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=MquVsdBf4VA

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ช่อง ครูตู้ DLTV. (2564, 9 พฤศจิกายน). *ตอนที่ 1 สถาบันพระมหากษัตริย์ - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=ouJXanzIONs&list=PLbfII1CKXsrqRduxqpgHuntp7b75TNYuP

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ช่อง ครูตู้ DLTV. (2564, 25 พฤศจิกายน). *ตอนที่ 19 จินดามณี : แบบเรียนภาษาไทยเล่มแรก - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=9ZVSE9LuPUk&t=7s

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. (2550). *นามานุกรมวรรณคดีไทย ชุดที่ 1 ชื่อวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. (2556). *นามานุกรมวรรณคดีไทย ชุดที่ 3 ชื่อตัวละคร ชื่อสถานที่และชื่อ ปกิณกะ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.

ยุพร แสงทักษิณ. (2559). *หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แม่เลี้ยงเดี่ยวในวรรณคดีไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2558). *ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วัฒนะ บุญจับ. (2563. 28 มีนาคม). *เรื่องเล่าขานผ่านขุนช้างขุนแผน พระไวยแตกทัพ ตอนที่ ๑* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.thaipbspodcast.com/podcast/khunchangkhunpan/พระไวยแตกทัพ_ ตอนที่_๑?t=776

ศักดิ์ศรี แย้มนัดดา. (2553). *สำนวนไทยที่มาจากวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

AMARINTV: อมรินทร์ทีวี. (2561, 17 เมษายน). *ความงดงามของ "บ้านเรือนไทยโบราณ” อายุร้อยกว่าปี | ชื่นใจไทยแลนด์ (2/4)* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=osRHP4x9zp8

Amazing Thailand. (2555, 26 มีนาคม). *Songkran Festival in Thailand 2012* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=ACPsloDY-L8

Ch3 Thailand. (2561, 15 มีนาคม). *แม่นายนักทำอาหาร เสนอเมนู หลนเต้าเจี้ยว* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=2QGxyV_YZl4

DLTV14 Channel. (2564, 13 ธันวาคม). *ตอนที่ 29 จารึกวัดโพธิ์ - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=y0sg7oWK2OM

Kitiya Kitkuandee. (2555, 10 พฤศจิกายน). *อุทยานดอกไม้ อรวี สัจจานนท์* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=Mn7besBdns8

Line Webtoon TH. (2565, 16 กรกฎาคม). *WEBTOON MV | HWAA (วันทองไร้ใจ ver.) ร้องโดย #MINNIE* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=MK5RBAuIS18

Manoottangwai. (2562, 29 สิงหาคม). *วิวัฒนาการการตั้งชื่อลูกหลานในแต่ละ Generation กับความเชื่อของคนไทย* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=1pgILQFjA18

Mu. (2566). *วันทองไร้ใจ*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2566, จาก https://www.webtoons.com/th/romantic- fantasy/wanthong-rai-jai/list?title_no=3522&page=1

Nguyen Kieu Yen, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผนสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม.* กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

Rainbow Media. (2562, 22 พฤษภาคม). *กว่าจะเป็นไทย ตอน 182 แรกมีวรรณคดีสโมสร* [Video File] สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=CcVr8fIWsds

Rainbow Media. (2562, 18 กรกฎาคม). *จารึกความเป็นไทย ตอนที่ 137 : การเจิมหน้าผากคู่บ่าวสาวในงานแต่ง หมายถึงอะไร* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=wScA5-GrVhk

Saisawan Khayanying. (2565, 22 เมษายน). *ไหว้หลวงพ่อโต วัดป่าเลไลยก์ จ.สุพรรณบุรี - หนิงพาเที่ยว I EP.14* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=WnZqCZyZbnI

tatsuphanburi. (2565, 30 สิงหาคม). *ททท.สุพรรณ เที่ยวชุมชนวิถีใหม่* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=_7IkDRepgTc

Thai PBS. (2561, 26 มกราคม). *อิ่มมนต์รส: ขนมเบื้องโบราณ* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=9DvOIoHh5zw

Thai PBS. (2562, 13 สิงหาคม). *ตำนานวัดขุนแผน: เรื่องนี้มีตำนาน* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=k6l55759gUw

Thai PBS. (2562, 4 กันยายน). *ภาษาน้ำในคำพังเพย "น้ำขึ้นให้รีบตัก" : เพียงคำเดียว* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=IgBzEgIWzQE

Thai PBS News. (2559, 29 มีนาคม). *สามเณรหัวใจใฝ่ธรรมะ* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=zOdA4n4m4pk

The Family Podcast. (2563, 4 มิถุนายน). *On the Way Home EP.15 แม่เลี้ยงเดี่ยวในวรรณคดีไทย 1 ตอน ขุนช้าง ขุนแผน* [Video File]. สืบค้นจาก http://www.thefamily.in.th/podcast/episode.php?code=100195

True4U. (2562, 26 สิงหาคม). *THE XCLUSIVE EP.18 | ตอนพิเศษ: พิพิธภัณฑ์ศิลป์แผ่นดิน* [Video File]. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=8kHRqSjXaZc

ประวัติผู้แต่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร
Assistant Professor Dr.Supak Mahavarakorn

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณวุฒิการศึกษา

อ.ด. (ภาษาไทย)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อ.ม. (ภาษาไทย)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศศ.บ. (ภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเชี่ยวชาญ

วรรณคดีไทย วรรณกรรมไทยสำหรับชาวต่างประเทศ การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ผลงานทางวิชาการ (บางส่วน)

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2565). การสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 17* (2), 132-149.

Nguyen Thi Thu Phuong, และ สุภัค มหาวรากร. (2565). สำนวนไทยที่เกี่ยวกับบัวซึ่งแสดงวัฒนธรรมไทยที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเวียดนาม. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 17* (2), 1-16.

Le Tran Mac Khai, และ สุภัค มหาวรากร. (2565). ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการใช้คำบุรุษสรรพนามภาษาไทยของผู้เรียนชาวเวียดนามที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. *สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 28 (4),* 113-124.

นิธิอร พรอำไพสกุล, และ สุภัค มหาวรากร. (2565). เทศน์มหาชาติ: ประเพณีเนื่องมาจากความกลัวเรื่อง “โลกหน้า” และ “กลียุค” ในสังคมไทย. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 23* (2), 44-54.

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Kieu Yen, และ Nguyen Thi Loan Phuc. (2565). การใช้แบบเรียนภาษาไทยจากสื่อเพลงเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. *Journal of Information and Learning สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, *33* (1), 69-79.

2. ตำรา/หนังสือ (บางส่วน)

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, Qian Qian Guo, และ Li Bo Lu. (2565). *พูดไทยได้ภายใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24* 小时泰语通. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

Nguyen Thi Loan Phuc, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *กรุงเทพมหานครกับอาหารริมทางสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

Nguyen Kieu Yen, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผนสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, และ นิธิอร พรอำไพสกุล. (2564). *การฟังภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

นิธิอร พรอำไพสกุล, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *การพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุเนตร ชุตินธรานนท์, นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ดลยา เทียนทอง, สามารถ ทองเนื้อ, และจิตติมา คิ้มสุขศรี. (2563). *ลับลี้แต่ไม่ลี้ลับ ปลายแผ่นดินด้ามขวานของไทย.* กรุงเทพฯ : ศูนย์พหุวัฒนธรรมศึกษาและนวัตกรรมทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.).

สุภัค มหาวรากร, นิธิอร พรอำไพสกุล, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2562). *วัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัย จากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, นิธิอร พรอำไพสกุล, Nguyen Kieu Yen, และ Nguyen Thi Loan Phuc. (2562). *ภาษาไทยในเพลงสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการใช้เพลงเป็นสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, นิธิอร พรอำไพสกุล, และ วิพุธ โสภวงศ์. (2562). *ความสุขในความหลากหลายทางวัฒนธรรม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากโครงการวิจัยเรื่อง “รังสรรค์สันติสุขให้แผ่นดิน” สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์มุสลิมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ประจำปี 2559.

ผกาศรี เย็นบุตร, สุภัค มหาวรากร, และวัลลภา ไทยจินดา. (2559). *ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน 1* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พรอำไพสกุล
Assistant Professor Dr.Nition Pornumpaisakul

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณวุฒิการศึกษา

ศศ.ด. (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ศศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยบูรพา

ความเชี่ยวชาญ

วรรณคดีไทย ศิลปวัฒนธรรม การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ผลงานทางวิชาการ (บางส่วน)

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2565). การสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 17* (2), 132-149.

Li Bo Lu, และ นิธิอร พรอำไพสกุล. (2565). การพัฒนาหนังสืออินโฟกราฟิกส์เรื่องโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกสำหรับนักศึกษาชาวจีน. *วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 40* (3), 255- 272.

นิธิอร พรอำไพสกุล, และ สุภัค มหาวรากร. (2565). เทศน์มหาชาติ: ประเพณีเนื่องมาจากความกลัวเรื่อง “โลกหน้า” และ “กลียุค” ในสังคมไทย. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 23* (2), 44-54.

Dan Peng, และ นิธิอร พรอำไพสกุล. (2565). “ภูมิสัญลักษณ์กรุงเทพฯ” กับการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนชาวจีน. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 17* (1), 123-137.

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Kieu Yen, และ Nguyen Thi Loan Phuc. (2565). การใช้แบบเรียนภาษาไทยจากสื่อเพลงเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. *Journal of Information and Learning สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, *33* (1), 69-79.

2. ตำรา/หนังสือ

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, Qian Qian Guo, และ Li Bo Lu. (2565). *พูดไทยได้ภายใน 1 วัน (สำหรับคนจีน) 24* 小时泰语通. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

สุภัค มหาวรากร, และ นิธิอร พรอำไพสกุล. (2564). *การฟังภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

นิธิอร พรอำไพสกุล, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *การพูดภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุเนตร ชุตินธรานนท์, นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ดลยา เทียนทอง, สามารถ ทองเนื้อ, และ จิตติมา คิ้มสุขศรี. (2563). *ลับลี้แต่ไม่ลี้ลับ ปลายแผ่นดินด้ามขวานของไทย.* กรุงเทพฯ : ศูนย์พหุวัฒนธรรมศึกษาและนวัตกรรมทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.).

สุภัค มหาวรากร, นิธิอร พรอำไพสกุล, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2562). *วัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัย จากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, นิธิอร พรอำไพสกุล, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2562). *ภาษาไทยในเพลงสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการใช้เพลงเป็นสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, นิธิอร พรอำไพสกุล, และ วิพุธ โสภวงศ์. (2562). *ความสุขในความหลากหลายทางวัฒนธรรม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากโครงการวิจัยเรื่อง “รังสรรค์สันติสุขให้แผ่นดิน” สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์มุสลิมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ประจำปี 2559.

นิธิอร พรอำไพสกุล. (2559). *ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

NGUYEN KIEU YEN

Thai Language, Faculty of Japanese-Korean-Thai,
University of Foreign Language Studies, The University of Danang

คุณวุฒิการศึกษา

M.A. (Thai Language: Teaching Thai as a Foreign Language), Srinakharinwirot University.

B.A. (Thai), University of Foreign Language Studies, The University of Danang

ผลงานทางวิชาการ

1. บทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2565). การสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, *17* (2), 132-149.

นิธิอร พรอำไพสกุล, สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Kieu Yen, และ Nguyen Thi Loan Phuc. (2565). การใช้แบบเรียนภาษาไทยจากสื่อเพลงเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. *Journal of Information and Learning สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, *33* (1), 69-79.

Nguyen Kieu Yen, และ สุภัค มหาวรากร. (2562). การเรียนการสอนวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ* ; *14* (2) , 56-65.

2.ตำรา/หนังสือ

Nguyen Kieu Yen, และ สุภัค มหาวรากร. (2564). *วิถีชีวิตไทยในขุนช้างขุนแผนสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ทุนสนับสนุนจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, นิธิอร พรอำไพสกุล, ผกาศรี เย็นบุตร, Nguyen Thi Loan Phuc, และ Nguyen Kieu Yen. (2562). *วัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัย จากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

สุภัค มหาวรากร, ผกาศรี เย็นบุตร, นิธิอร พรอำไพสกุล, Nguyen Kieu Yen, และ Nguyen Thi Loan Phuc. (2562). *ภาษาไทยในเพลงสำหรับนักศึกษาเวียดนาม.* กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์. ผลผลิตจากงานวิจัยเรื่องการใช้เพลงเป็นสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยให้นักศึกษาเวียดนาม. ทุนสนับสนุนการวิจัยจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

TICA

Thailand International
Cooperation Agency

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ